

התנסויות מודרכות

סילו

© סילו 2002. הוצאה לאור של חיבור זה בשפת המקור, ספרדית:

שנה	הוצאה	מהדורה
1989	Plaza y Janés	ספרד
1991	Plaza y Valdés	מקסיקו
1991	Planeta	ארגנטינה
1993	Latitude Press (כול כתבי סילו, כרך א')	ארה"ב
1998	Magenta (כול כתבי סילו, כרך א')	ארגנטינה
1999	Ediciones Humanista (כול כתבי סילו, כרך א')	ספרד
2002	Plaza y Valdés (כול כתבי סילו, כרך א')	מקסיקו

הערת המתרגם לעברית: מעצם טבעה של סוגת הספר, לפיה ההתנסויות מנוסחות בגוף ראשון יחיד, חלק ניכר מן הספר כתוב, על פי כללי התחביר העברי, בלשון זכר. ואף על פי כן, הספר מיועד לנשים וגברים במידה שווה.

חלק ראשון: סיפורים

1. הילד

אני צועד בשדה, מוקדם מאוד בבוקר. ככל שאני מתקדם, אני חש בטוח ושמח.

אני מבחין במבנה בעל מראה עתיק. הוא נראה עשוי מאבן. גם הגג המשופע נראה כעשוי מאבן. עמודי שיש גדולים בולטים בחזית. אני מגיע לבניין ורואה דלת מתכת שנראית כבדה מאוד. לפתע, משני הצדדים, שתי חיות טרף מזנקות לעברי. למרבה המזל, שרשראות מתוחות על צווארן עוצרות אותן במרחק קצר מאד ממני. אין לי דרך להגיע אל הדלת מבלי שהחיות יתקפו אותי. על כן, אני זורק להן צרור של אוכל. החיות בולעות אותו ונרדמות.

אני מתקרב לדלת ובוחן אותה. איני רואה מנעול או כל אמצעי אחר לפתיחה. אך כשאני דוחף בעדינות, הדלת נפתחת בצליל מתכתי, כאילו בן מאות שנים. מסדרון ארוך, בקושי מואר, נגלה לעיניי. איני יכול לראות את קצהו. משמאל ומימין תלויות תמונות המגיעות עד לרצפה. הן גדולות כבני אדם. כל אחת מציגה סצנה שונה. בראשונה, משמאלי, יושב אדם מאחורי שולחן ועליו קלפים, קוביות וכלי משחק אחרים. אני מתבונן בכובע המוזר שעל ראשו של השחקן. אני מנסה ללטף את הציור באזור הכובע, ולמרבה הפלא איני חש התנגדות למגע, אלא שזרועי נכנסת לתוך התמונה. אני מכניס רגל ואז את כל גופי לתוך התמונה. השחקן מרים את ידו וקורא: "רק רגע, אי אפשר לעבור בלי לשלם דמי כניסה!" אני מפשפש בבגדיי, מוציא כדור זכוכית קטן ונותן לו. השחקן מהנהן בראשו ואני עובר על פניו.

אני בלונה פארק. הלילה ירד. אני רואה מסביבי מתקני שעשועים מכניים מלאי אור ותנועה... אבל אין נפש חיה. ובכל זאת, הנה אני מבחין בילד כבן עשר בקרבתו. הוא עומד כשגבו אליי. אני מתקרב אליו וכשהוא מסתובב להביט בי, אני מבין שהילד הזה הוא אני עצמי כשהייתי ילד. (*)

אני שואל אותו מה הוא עושה כאן והוא ממלמל משהו על עוול שנגרם לו. הוא פורץ בבכי ואני מנסה לנחם אותו, מבטיח לקחת אותו למתקנים. הוא ממשיך להתעקש על העוול. אז, כדי להבין אותו, אני מתחיל להיזכר איזה עוול נגרם לי בגיל ההוא. (*)

עכשיו אני מזכר ומאיוושהי סיבה אני מבין שזה משהו דומה לעוול ממנו אני סובל בחיי כעת. אני מהרהר בכך, אך הילד ממשיך לבכות. (*)

אני אומר לעצמי: "טוב, אני אתקן את העוול הזה שכנראה נגרם לי. לשם כך, אתחיל להיות ידידותי כלפי האנשים שגורמים בי למצב הזה." (*)

אני רואה שהילד צוחק. אני מלטף אותו ואומר לו שניפגש שוב. הוא נפרד ממני והולך שמח לדרכו. אני יוצא מהפארק, עובר ליד השחקן שמביט בי מהצד. אני נוגע בכובעו והדמות קורצת לי בשובבות. אני יוצא מהתמונה ומוצא את עצמי שוב במסדרון הארוך. בצעד איטי, אני יוצא דרך הדלת. בחוץ, החיות ישנות. אני עובר ביניהן ללא כול חשש.

יום מרהיב מקבל את פניי. אני חוזר דרך השדה הפתוח עם תחושה שהבנתי מצב מורכב ששורשיו נטועים בזמן רחוק. (*)

2. האויב

אני נמצא במרכז העיר, בשעת הפעילות המסחרית הערה ביותר. כלי רכב ואנשים נעים בחיפזון. גם אני נע בתחושת דחיפות.

לפתע, הכל נעצר וקופא על מקומו. רק לי נותרת יכולת התנועה. אני בוחן את האנשים. אני מתבונן באישה אחת ואחר כך בגבר. אני מסתובב סביבם. אני בוחן אותם ממרחק קצר מאוד. אחר כך אני מטפס על גג של מכונית ומשם אני מביט סביב, מבחין שהכול עומד בדממה. אני מהרהר במצב לרגע ונוכח לדעת שהאנשים, כלי הרכב וכל סוגי החפצים עומדים לרשותי. מיד אני מתחיל לעשות כל מה שעולה בדעתי, בתזזיתיות רבה כל כך שלאחר זמן מה אני מותש. אני נח בזמן שאני מדמיין פעולות נוספות. וכך אני חוזר לעשות כל מה שמתחשק לי ללא כל עכבות. אבל הנה, את מי אני רואה שם! לא אחר מאשר אותו טיפוס שיש לי אתו כמה חשבונות פתוחים. למעשה, אני מאמין שהוא האדם שהזיק לי הכי הרבה בכל חיי... מכיוון שהדברים לא יכולים להישאר כך, אני נוגע פתאום באויב שלי ורואה שחלק מיכולת התנועה שבה אליו. הוא מביט בי באימה ומבין את המצב אך הוא משותק וחסר הגנה. לכן, אני מתחיל לומר לו כל מה שאני רוצה, מאיים עליו בנקמתי המידית. אני יודע שהוא מרגיש הכול אך אינו יכול להגיב, לכן אני מזכיר לו את אותם מצבים בהם הוא השפיע עליי בצורה כל כך שלילית. (*)

בזמן שאני עסוק באויב שלי, מספר אנשים מתקרבים אלינו בהליכה. הם נעצרים לידנו ומתחילים אף הם לאיים על הטיפוס. הוא מתחיל לייבב, ובין בכי לבכי אומר שהוא מצטער על מה שעשה. הוא מבקש סליחה וכורע ברך בזמן שהאנשים ממשיכים להתנכל לו. (*) לאחר זמן מה, הם מודיעים שאדם כה נתעב אינו יכול להמשיך לחיות, ולכן הם דנים אותו למוות. הם עומדים לבצע בו ליניץ, למרות שהוא מתחנן לרחמים. באותו רגע, אני סולח לו. כולם מקבלים את החלטתי והקבוצה המרוצה ממשיכה לדרכה. אנחנו נשארים שוב לבד. אני מנצל את המצב כדי להשלים את נקמתי, למרות ייאושו הגובר. אז אני ממשיך לומר ולעשות כל מה שנראה לי מתאים. (*)

השמיים מתכהים במהירות ומתחיל לרדת גשם חזק. בזמן שאני מחפש מחסה מאחורי חלון ראווה, אני מבחין שהעיר חוזרת לחיים הרגילים שלה. הולכי הרגל רצים וכלי הרכב נעים בזהירות בין מטחי גשם ומשבי רוח סוערים. ברקים רצופים ורעמים חזקים מהווים מסגרת לסצנה מול עיניי, בזמן שאני ממשיך להביט דרך הזכוכית. אני מרגיש רגוע לגמרי, כאילו ריק מבפנים, כאשר אני מתבונן במתרחש כמעט בלי לחשוב.

ברגע זה מופיע האויב שלי מחפש הגנה מפני הסערה. הוא מתקרב ואומר לי: "איזה מזל שאנחנו יחד במצב הזה!" הוא מתבונן בי בביישנות. אני מנחם אותו בטפיחה עדינה, בזמן שהוא מושך בכתפיו. (*)

אני מתחיל לסקור בתוכי את הבעיות של האדם שעומד ממש לידי. אני רואה את הקשיים שלו, את כישלונות חייו, את התסכולים העצומים שלו, את חולשתו. (*)

אני מרגיש את הבדידות של היצור האנושי הזה שמסתתר לצידי, רטוב ורועד כולו. אני רואה אותו מלוכלך, בהזנחה פתטית. (*)

אז, במחווה של סולידריות, אני אומר לו שאני מתכוון לעזור לו. הוא לא אומר מילה, אלא מרכין את ראשו ומביט בידיו. אני מבחין שעניו מתערפלות. (*)

הגשם פסק. אני יוצא לרחוב ושואף בנשימה עמוקה את האוויר הצח. מיד, אני הולך לדרכי.

3. הטעות הגדולה

אני עומד בפני בית דין. האולם, מלא באנשים, נותר שקט. מסביבי אני רואה פנים חמורות סבר. המתח העצום שהצטבר בקהל נקטע כאשר המזכיר מהדק את משקפיו אל אפו, לוקח נייר ומכריז בחגיגות: "בית דין זה, דן את הנאשם למוות". מיד פורצות צעקות. יש כאלה שמוחאים כפיים, אחרים מקללים. אני רואה אישה שמתעלפת. אט אט, סדרן מצליח להשליט שקט.

המזכיר נועץ בי מבט עכור בזמן ששואל: "יש לך משהו לומר?" אני עונה שכן. מיד, כולם חוזרים למושביהם. אני מבקש כוס מים ולאחר התרגשות מסוימת באולם, מישהו מביא לי אותה. אני מביא אותה אל פי ולוקח לגימה. אני משלים את הפעולה בגרגור קולני וממושך. אחר כך אני אומר: "זהו!" מישהו מבית הדין נוזף בי בחריפות "מה זאת אומרת, זהו?" אני עונה שכן, זהו. בכל מקרה, כדי לרצות אותו אני אומר שהמים במקום טובים מאוד, שמי היה מאמין ועוד שניים שלושה דברי נימוס מהסוג הזה...

המזכיר מסיים לקרוא את הנייר במילים אלה: "...לפיכך, גזר הדין יבוצע היום על ידי השארתו במדבר ללא מזון וללא מים. במיוחד, ללא מים. סיימתיו!" אני שואל בתוקף: "מה זאת אומרת..." סיימתיו? המזכיר, מרים את גבותיו, מאשר: "את אשר אמרתי, אמרתי!"

זמן קצר לאחר מכן אני מוצא את עצמי באמצע המדבר נוסע ברכב, מלווה על ידי שני כבאים. אנחנו עוצרים באיזה מקום ואחד מהם אומר לי: "רד!" אז אני יורד. הרכב מסתובב וחוזר כלעומת שבא. אני רואה אותו קטן יותר ויותר כשהוא מתרחק בין הדיונות.

השמש שוקעת אבל היא עדיין חזקה. אני מתחיל להרגיש מאוד צמא. אני מוריד את החולצה ומניח אותה על הראש. אני בוחן את הסביבה ומגלה בקרבת מקום שקע בצדן של כמה דיונות. אני הולך לכיוון ומתיישב במרחב הצר של הצל שהמדרון מטיל. האוויר מתערבל ברוח בחזקה ומרים ענן של חול שמחשיך את השמש. אני עוזב את השקע כדי לא להיקבר אם הסופה תתחזק. גרגרי החול מכים בחזי החשוף, עזים כמו מטחים של רסיסי זכוכית. כעבור זמן מה, עוצמת הרוח מפילה אותי לארץ.

הסערה חלפה, השמש שקעה. בדמדומים אני רואה לפניי חצי כדור לבנבן, גבוה כבניין בן כמה קומות. נדמה לי שזה מקסם שווא, אך בכל זאת, אני קם והולך לכיוונו. בהגיעי כמעט עד אליו, אני מבחין שהמבנה עשוי מחומר חלק, כמו פלסטיק בוהק, אולי נפוח על ידי אוויר דחוס.

ליד המבנה עומד אדם לבוש כבדואי שמקבל את פניי. אנחנו נכנסים דרך צינור מרופד. בפתח, לוח מחליק הצידה ובאותו רגע אוויר רענן מכה בפניי. אנחנו בתוך המבנה. אני שם לב שהכול הפוך. נראה שהתקרה היא רצפה שטוחה שממנה תלויים חפצים שונים: שולחנות עגולים מורמים עם הרגליים כלפי מעלה; מים שנופלים בסילונים מתעקלים וחוזרים למעלה וצורות אנושיות יושבות בגובה. כשהוא מבחין בתדהמה שלי, הבדואי מעביר לי משקפיים, בזמן שאומר: "תרכיב אותם!" אני מציית והנורמליות משוחזרת. מלפנים אני רואה מזרקה גדולה שמשחררת סילוני מים אנכיים. יש שולחנות וחפצים שונים משולבים בטעם טוב בצבע ובצורה.

מזכיר בית הדין מתקרב אלי בזחילה. הוא אומר שהוא חש סחרחורת נוראית. אז אני מסביר לו שהוא רואה את המציאות הפוכה ושהוא חייב להסיר את המשקפיים. הוא מוריד אותם, קם ונאנח, בזמן שאומר: "אכן, עכשיו הכל בסדר, רק שאני קצר ראי". הוא מוסיף שהוא חיפש אותי כדי להסביר שלא אני האדם שצריך היה להישפט; שזו הייתה טעות מצערת. מיד אחר כך, הוא יוצא דרך דלת צדדית.

אני הולך כמה צעדים ומוצא את עצמי עם קבוצת אנשים ישובים על גבי כריות במעגל. הם זקנים וזקנות, עם מאפייני גזע ולבוש שונים. לכולם סבר פנים יפות. בכל פעם שאחד מהם פותח את פיו, צלילים בוקעים ממנו כמו גלגלי שיניים רחוקים, של מכונות ענקיות ושל שעונים עצומים. יחד עם צלילים אלה, אני שומע גם את קול הרעמים, את בקיעת הסלעים, את התנתקות הקרחונים, את השאגה הקצובה של הרי געש, את הנקישה של גשם עדין, את הפעימה העמומה של הלבבות; המנוע, השריר, החיים... הכול מתואם ומושלם, כמו בתזמורת נפלאה.

הבדואי מעביר לי אוזניות, ואומר: "תרכיב אותן. הן מתרגמות." אני שם אותן וכעת שומע בבירור קול אנושי. אני מבין שזו אותה סימפוניה של אחד הזקנים, מתורגמת לאוזניי המגושמות. עכשיו, כשהוא פותח את פיו, אני שומע: "...אנחנו השעות, אנחנו הדקות, אנחנו השניות... אנחנו הצורות השונות של הזמן. מכיוון שהייתה טעות איתך, ניתן לך את ההזדמנות להתחיל את חיך מחדש. מהיכן תרצה להתחיל שוב? אולי מהלידה... אולי רגע לפני הכישלון הראשון. תחשוב על זה." (*)

אני מנסה למצוא את הרגע שבו איבדתי שליטה על חיי. אני מסביר זאת לזקן. (*)

"טוב מאוד", הוא אומר, "ומה תעשה, אם תחזור לאותו רגע, כדי להתכוון בכיוון שונה? חשוב שלא תזכור מה יבוא אחר כך. נשארתי אפשרות אחרת", הוא מוסיף, "אתה יכול לחזור אל רגע הטעות הגדולה ביותר בחיך ומבלי לשנות את האירועים, לשנות את המשמעויות שלהם. בדרך זו, אתה יכול לבנות לעצמך חיים חדשים."

ברגע שהזקן משתתק, אני רואה שכול מה שסביבי מתהפך באורות וצבעים, כאילו הופך לנגטיב של סרט... עד שהכול חוזר לנורמליות. אבל אני מוצא את עצמי ברגע של הטעות הגדולה בחיי. (*)

אני רואה איך אני נאלץ לבצע את הטעות. אבל למה אני מוכרח לעשות את זה? (*)

האם ישנם גורמים אחרים שמשפיעים ואיני רוצה לראות אותם? למה קשורה הטעות היסודית? מה הייתי צריך לעשות במקומה? אם לא אבצע טעות זו, האם תרשים חיי ישתנה והאם יהיה טוב יותר או גרוע יותר? (*)

אני מנסה להשלים עם כך שהנסיבות שפועלות לא ניתנות לשינוי ואני מקבל את הכל כאילו היה תאונת טבע: כמו רעידת אדמה, או נהר שעולה על גדותיו, הורס את העבודה והמגורים של התושבים. (*)

אני משתדל לקבל שבתאונות אין אשמים. לא חולשתי; לא הגזמותי; לא כוונותיהם של אחרים; דבר מכל אלה אינו יכול להשתנות במקרה זה. (*)

אני יודע שאם לא אתפייס עכשיו, חיי העתידיים ימשיכו לגרור תסכול. לכן, בכל מאודי, אני סולח וסולח לעצמי. אני מקבל את מה שקרה כדבר בלתי נשלט על ידי ועל ידי אחרים. (*)

הסצנה מתחילה להתעוות כשהאור והחושך מתהפכים כמו בנגטיב של צילום. בו בזמן אני שומע קול שאומר לי: "אם אתה יכול להתפייס עם הטעות הגדולה ביותר שלך, התסכול שלך ימות ותוכל לשנות את גורלך..."

אני עומד בלב המדבר. אני רואה כלי רכב מתקרב. אני צועק: "מונית!" זמן קצר אחר כך אני יושב בנוחות במושב האחורי. אני מביט בנהג שלבוש ככבאי ואומר לו: "קח אותי הביתה... אל תמהר, כך יש לי זמן להחליף בגדים." אני חושב: "מי לא עבר יותר מתאונה אחת במהלך חייו?"

4. הגעגועים

האורות הצבעוניים מהבהבים לקצב המוזיקה. לפניי ניצבת מי שהיתה אהבתי הגדולה. אנחנו רוקדים לאט וכל הבהוב של האור מראה לי פרט מפניה או מגופה. (*)

מה נכשל בינינו? אולי הכסף. (*)

אולי היחסים האחרים ההם. (*)

אולי שאיפות שונות. (*)

אולי הגורל, או אותו דבר שהיה כל כך קשה להגדיר אז. (*)

אני רוקד לאט, אבל כעת עם אהבה גדולה אחרת. כל הבהוב מראה לי פרט מפניה או מגופה. (*)

מה נכשל בינינו? אולי הכסף. (*)

אולי היחסים האחרים ההם. (*)

אולי שאיפות שונות. (*)

אולי הגורל, או אותו דבר שהיה כל כך קשה להגדיר אז. (*)

אני סולח לך, וסולח לעצמי, כי אם העולם רוקד ואנחנו רוקדים עמו, מה נוכל לעשות למען הבטחות הפלדה שהפכו לפרפרים בצבעים משתנים.

אני לוקח אליי את הטוב והיפה של האתמול איתך. (*)

וגם איתך. (*)

ועם כל אלה שבהם סנוורתי את עיניי. (*)

אה, כן! הכאב, החשד, הנטישה, העצב האינסופי והפצעים של הגאווה, הם התירוץ. כמה קטנים הם נראים ליד מבט שברירי. כי הרעות הגדולות שאני זוכר הן טעויות בריקוד ולא הריקוד עצמו.

ממך אני מודה על החיוך הקל. וממך על הלחישה החרישית. ומכל האחרים והאחרות, אני מודה על התקווה לאהבה נצחית. אני נותר בשלום עם האתמול הנוכחי. ליבי פתוח אל זיכרון הרגעים היפים. (*)

5. בן/בת הזוג האידיאלי/ת

אני מטייל באוויר הפתוח באתר המיועד לתערוכות תעשייתיות, ומתבונן במחסנים ומכונות. אני רואה הרבה ילדים המשחקים במתקנים מכניים בטכנולוגיה גבוהה שהוצבו שם במיוחד עבורם. אני מתקרב אל פסל ענק העשוי מחומר מוצק. הוא עומד זקוף. ראשו הגדול צבוע בצבעים עזים, וסולם עולה עד לפיו. הילדים מטפסים אל פתח החלל העצום, וכאשר אחד נכנס, הפה נסגר בעדינות. כעבור זמן קצר, הילד נפלט מחלקו האחורי של הענק ומחליק במגלשה שמסתיימת בארגז חול. אחד אחד הם נכנסים ויוצאים, מלווים במוזיקה הבוקעת מהענק:

"גרגנטואה בולע ילדים בזהירות רבה, מבלי לגרום להם כל רע! חה חה חה, חה חה חה, מבלי לגרום להם כל רע!"

אני מחליט לעלות בסולם, וכאשר אני נכנס לפה העצום, אני פוגש פקיד קבלה שאומר לי: "הילדים ממשיכים במגלשה, המבוגרים במעלית".

הפקיד ממשיך במתן הסברים בזמן שאנחנו יורדים בצינור שקוף. ברגע מסוים אני אומר לו שאנחנו כבר אמורים להיות בגובה פני הקרקע. הוא מעיר שאנחנו רק בוושט, מכיוון ששאר הגוף נמצא מתחת לאדמה, להבדיל מהענק של הילדים שנמצא כולו מעל פני השטח. "כן, יש שני גרגנטואה באחד", הוא מיידע אותי, "זה של הילדים זה של המבוגרים. אנחנו נמצאים כעת מטרים רבים מתחת לאדמה... כבר עברנו את הסרעפת, כך שבקרוב נגיע למקום נחמד מאוד. הנה, עכשיו כאשר דלת המעלית נפתחת, נראה לפנינו את הקיבה... תרצה לרדת כאן? כפי שאתה רואה, זו מסעדה מודרנית שמגישים בה מטעמים מכל רחבי העולם".

אני אומר למלווה שאני סקרן לגבי שאר הגוף. לכן, אנחנו ממשיכים לרדת. "אנחנו כבר בבטן התחתונה", הוא מכריז, בזמן שהוא פותח את הדלת, "יש לה עיצוב מאוד מקורי. הקירות המשנים צבעים הן מערות מרופדות בעדינות. האש המרכזית באמצע האולם היא הגנרטור שמספק אנרגיה לכל הענק. המושבים נועדו למנוחת המבקרים. העמודים המפוזרים בנקודות שונות מאפשרים לשחק מחבואים... אפשר להופיע ולהיעלם מאחוריהם. זה יותר כיף כאשר משתתפים מספר מבקרים. טוב, אני משאיר אותך כאן, אם זה רצונך. כאשר תתקרב אל המעלית, הדלת תיפתח מעצמה ותוכל לחזור אל פני השטח. הכל אוטומטי... נפלא, נכון?"

הדלת נסגרת ואני נותר לבדי באולם.

אני מרגיש כאילו אני בתוך הים. דג גדול חולף דרכי ואני מבין שהאלמוגים, האצות והמינים החיים השונים הם הקרנות תלת-ממדיות היוצרות אפקט מדהים של מציאות. אני מתיישב להתבונן ללא חיפזון במופע המרגיע. לפתע, אני רואה שמהאש המרכזית יוצאת דמות אנושית עם פנים מכוסות. היא מתקרבת אליי לאט. כאשר היא נעצרת במרחק קצר ממני, היא אומרת: "שלום, אני הולוגרמה. גברים ונשים מנסים למצוא בי את בן או בת זוגם האידיאליים. אני מתוכנתת לקבל את המראה שאתה מחפש אבל, מהו המראה הזה? אני לא יכולה לעשות דבר ללא מאמץ קטן מצדך. אולם, אם תנסה, גלי המוח שלך יפוענחו, יוגברו, ישודרו ויקודדו מחדש במחשב המרכזי אשר, בתורו, יבצע את השינויים שיאפשרו לי לעצב את זהותי".

"אז מה עליי לעשות?" – אני שואל.

הדמות מסבירה: "אני ממליצה שתפעל על פי הסדר הבא. חשוב על המאפיינים המשותפים שהיו לכל האנשים איתם התקשרת רגשית. אל תתייחס רק לגוף או לפנים, אלא גם לאופי. למשל: האם הם היו מגוננים, או להפך, אולי עוררו בך צורך להגן עליהם?" (*)

"האם הם היו אמיצים, ביישנים, שאפתנים, רמאים, חולמניים או אכזריים?" (*)

"ועכשיו, איזה דבר לא נעים, או ראוי לגינוי, או שלילי, היה משותף להם?" (*)

"מה היו התכונות החיוביות שלהם?" (*)

"במה היו דומות ההתחלות של כל אותם הקשרים?" (*)

"במה היו דומים הסיומים?" (*)

"נסה להיזכר עם אילו אנשים רצית ליצור קשר רגשי, אבל הדברים לא הסתדרו ומדוע הם לא הסתדרו." (*)

"כעת שים לב, אני אתחיל לקבל את הצורות שאתה שואף אליהן. הנחה אותי ואעשה זאת בשלמות. אני מוכנה, אז חשוב: איך עליי ללכת? איך אני לבושה? מה בדיוק אני עושה? איך אני מדברת? היכן אנחנו ומה אנחנו עושים?"

"הבט בפניי, בדיוק כפי שהן!" (*)

"הבט לעומק עיניי, כי כבר חדלתי מלהיות הקרנה והפכתי למשהו ממשי... הבט לעומק עיניי ואמור לי בעדינות מה אתה רואה בהן." (*)

אני קם לגעת בדמות אבל היא חומקת ממני, נעלמת מאחורי עמוד. כאשר אני מגיע למקום אני מגלה שהיא התאיידה. עם זאת, אני חש על כתפי במגע יד המונחת בעדינות, בזמן שמישהו אומר: "אל תביט לאחור. מספיק לך לדעת שאנחנו קרובים מאוד זה לזה, וכך, הודות לקרבה הזו, מה שאתה מחפש יכול להתבהר". ברגע שהמשפט מסתיים, אני מסתובב לראות מי עומד מאחוריי אך אני קולט רק צל חומק. באותו הרגע, האש המרכזית פורצת בשאגה ואורה מסנוור אותי.

אני מבין שהתפאורה וההקרנה יצרו את האווירה המתאימה כדי שתופיע הדמות האידיאלית. דמות זו שנמצאת בתוכי ושאפילו נגעה בי, אך בגלל חוסר סבלנות בלתי מובן חמקה בין אצבעותיי. אני יודע שהיא הייתה קרובה אליי וזה מספיק לי. עם זאת, אני גם יודע שהמחשב המרכזי לא יכול היה להקרין תמונה כה מוחשית כמו זו שהרגשתי נוגעת בכתפי...

אני מגיע אל פתח המעלית. הדלת נפתחת ואני שומע שיר ילדים: "גרגנטואה בולע את המבוגרים בזהירות רבה, מבלי לגרום להם כל רע! חה חה חה, חה חה חה, בזהירות רבה, מבלי לגרום להם כל רע!"

6. הטינה

לילה עכשיו. אני נמצא בעיר עתיקה, תעלות מים העוברות מתחת לגשרי הרחובות חוצות את העיר. אני נשען על מעקה ומביט למטה אל התנועה האיטית של מסה נזלית ועכורה. למרות הערפל אני מצליח לראות קבוצת אנשים על גשר אחר. בקושי אני שומע מרחוק כלי נגינה, המלווים קולות המזייפים בעצב. קולות פעמוני כנסייה רחוקים מתגלגלים עד אליי, כמו גלים דביקים של קינה.

הקבוצה הלכה, הפעמונים השתתקו.

בסמטה אלכסונית, אורות עכורים בקושי מאירים.

אני מתחיל ללכת, נכנס אל תוך הערפל. אחרי שיטוט בין סמטאות וגשרים אני מגיע למרחב פתוח. זו כיכר מרובעת, ריקה מאדם. הרצפה המרוצפת מובילה אל שפת הכיכר המכוסה במים שקטים.

על המים, סירה הדומה לכרכרה, מחכה לי. אבל כדי להגיע אליה, עליי להתקדם בין שתי שורות ארוכות של נשים. לבושות בגלימות שחורות ואוחזות לפידים, הן מדקלמות במקהלה כאשר אני עובר:

הו מנת!

שלטונך חסר הגבולות משיג אל כל יצור חי.

בך תלוי פרק הזמן,

הוא הזמן הנתן לדורנו.

שנתך התמידית והנודדת קוטלת המונים,

כי אין איש היכול לחמק ממך.

רק לך גזר הדין החונן,

ואין אמונות שתגבר עוד על תשוקתך,

או תחנה שתבטל את גזרתך.

אני עולה לכרכרה ומקבל עזרה מהספן שנותר לעמוד מאחוריי. אני מתיישב במושב מרווח. אני שם לב שאנחנו מתרוממים עד שהסירה מתנתקת מעט מן המים. כך, אנחנו מתחילים לנוע, מרחפים מעל ים פתוח ודומם, כמו מראה אינסופית המשקפת את אור הירח.

הגענו אל האי. אור הלילה מאפשר לראות שביל ארוך מוקף ברושים. הסירה נוחתת בעדינות במים, מתנדנדת מעט. אני יורד ממנה, בעוד הספן נותר מאחור, חסר הבעה.

אני מתקדם בקו ישר בין העצים השורקים ברוח. אני יודע שצעדיי נצפים. אני חש שיש משהו או מישהו שמסתתר מלפניי. אני נעצר. מאחורי עץ, צל קורא לי בתנועות איטיות. אני מתקדם לכיוונו

וכאשר אני כמעט מגיע, נשיפה כבדה, אנחת מוות, מכה בפניי: "עזור לי!" – הוא לוחש – "אני יודע שבאת לשחרר אותי מהכלא המבלבל הזה. רק אתה יכול לעשות זאת... עזור לי!"

הצל מסביר לי שהוא אותו אדם כלפיו אני חש טינה עמוקה. (*)

וכאילו מנחש את מחשבותיי, הוא מוסיף: "אין זה משנה אם ההוא שאתה קשור אליו בטינה העמוקה ביותר מת או חי, כי שליטת הזיכרון האפל אינה מכבדת גבולות".

ואז הוא ממשיך לומר: "גם אין הבדל אם השנאה והרצון לנקמה שוכנים בלבך עוד מהילדות או מהאתמול הקרוב. הזמן שלנו קפוא, לכן אנחנו תמיד אורבים כדי לצוץ מעוותים כפחדים שונים, כשההזדמנות מתאימה. הפחדים האלה הם הנקמה שלנו על הרעל שאנחנו חייבים לטעום בכל פעם מחדש".

בזמן שאני שואל אותו מה עליי לעשות, קרן אור ירח מאירה חלושות את ראשו המכוסה בגלימה. באותו רגע, רוח הרפאים מראה את פניה בבהירות ואני מזהה בה את תווי פניו של מי שפער בי את הפצע הגדול ביותר שלי. (*)

אני אומר לו דברים שמעולם לא הייתי מספר לאיש; אני מדבר אתו בכנות הרבה ביותר שאני מסוגל לה. (*)

הוא מבקש ממני לשקול שוב את הבעיה ולהסביר לו את הפרטים החשובים ביותר ללא עכבות, גם אם הביטויים בהם אשתמש עלולים להיות פוגעניים. הוא מדגיש שאל לי להימנע מלציין כל רגש של טינה שאני מרגיש, כי אחרת הוא יישאר שבוי לנצח. על כן, אני פועל על פי הוראותיו. (*)

באותו רגע, הוא מראה לי שרשרת חזקה שמחברת אותו לברוש. ללא היסוס, אני קוטע אותה במשיכה חדה. כתוצאה מכך, הגלימה נושרת ריקה ונותרת פרושה על הקרקע, בזמן שצללית נמוגה באוויר והקול מתרחק לגבהים, חוזר על מילים שהכרתי קודם: "שא שלום עתה! עדה הגחלילית כי כבר קרוב הבוקר והיא אוספת כבר אורה שאין בו חפץ. שלום שלום שלום. זכרני!"

אני מבין שהשחר קרב ומסתובב כדי לחזור לסירה, אך לפני כן אני מרים את הגלימה שנותרה לרגליי. אני מניח אותה על כתפי וממהר בחזרה. בעודי מתקרב לחוף, כמה צללים חמקמקים שואלים אותי אם יום אחד אשוב לשחרר טינות אחרות.

קרוב לים, אני רואה קבוצה של נשים לבושות בגלימות לבנות, מחזיקות לפידים מורמים. בהגיעי לכרכרה, אני מוסר את הגלימה לספן. הוא, בתורו, מוסר אותה לנשים. אחת מהן מציתה בה אש. הגלימה בוערת ומתכלה במהירות, מבלי להשאיר אפר. באותו רגע, אני חש הקלה גדולה, כאילו סלחתי בכנות על עוול עצום. (*)

אני עולה לסירה, שעכשיו נראית כסירת ספורט מודרנית. בזמן שאנחנו מתרחקים מהחוף מבלי להדליק עדיין את המנוע, אני שומע את מקהלת הנשים מדקלמת:

לך הכח להעיר את הָרְדּוּם,

לְאֶחָד אֶת הַלֵּב עִם הָרָאשׁ,

לְשַׁחֵרֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ מֵהָרִיק,

לְהַחְיֶיךָ אֶת הַחֲשֵׁכָה מֵהַמָּבֵט הַפְּנִימִי וְהַשְׁכָּחָה.

לְכִי־לָךְ, יִכְלֶת בְּרוּכָה, זָכוֹן אֲמִתִּי,
הַמְכַנֶּנֶת אֶת הַחַיִּים אֶל הַתְּכֵלִית הַנִּכְוֶנָה.

המנוע מתעורר לחיים ברגע שהשמש מתחילה לעלות מעל האופק הימי. אני מביט בספן בעל
תווי הפנים החזקים והמבט הצלול, בזמן שהוא מאיץ אל תוך הים.
אנחנו מתקרבים במהירות, מדלגים בעדינות על הגלים. קרני השמש צובעות בזהוב את כיפות
העיר ויונים מתעופפות בלהקות עליזות.

7. מגינת החיים

אני צף על הגב באגם. טמפרטורת המים נעימה מאוד. אני יכול להביט לשני הצדדים ללא מאמץ והמים הצלולים מאפשרים לי לראות את הקרקעית.

השמיים צבועים בכחול בהיר. קרוב מאוד אני רואה חוף עם חול רך, כמעט לבן. זהו מפרץ ללא גלים, אליו מגיעים מי הים.

אני מרגיש שהגוף שלי צף ברכות ושהוא נרגע יותר ויותר, מה שמעניק לי תחושה יוצאת דופן של נינוחות.

אני מחליט להתהפך ומתחיל לשחות בצורה הרמונית עד שאני מגיע לחוף ויוצא מהמים בהליכה איטית.

הנוף טרופי. אני רואה דקלים ועצי קוקוס, בעודי חש על העור את המגע הרך של השמש והרוח. לפתע, מימיני, אני מגלה מערה. בקרבתה, מתפתל פלג מים צלול. כאשר אני מתקרב אני רואה, בתוך המערה, דמות של אישה. ראשה עטור בכתר פרחים. אני מבחין בעיניה היפות, אך אני יכול לקבוע את גילה. בכל מקרה, מאחורי פניה הקורנות נעימות והבנה, אני חש בחכמה גדולה. אני עומד ומביט בה, בעוד הטבע משתק סביבי.

"אני מגינת החיים", היא אומרת לי. אני עונה בביישנות שאיני מבין היטב את משמעות המשפט. באותו רגע, אני רואה עופר קטן מלקק את ידה. היא מזמינה אותי להיכנס למערה, ומורה לי לשבת על החול, עם הפנים אל קיר סלע חלק. כעת אני יכול לראות אותה, אך אני שומע אותה אומרת: "תנשום בעדינות ואמור לי מה אתה רואה". אני מתחיל לנשום לאט ועמוק. מיד מופיעה בסלע תמונה ברורה של הים. אני שואף והגלים מתקרבים לחוף. אני נושף והם נסוגים.

היא אומרת: "הכול בגופך הוא קצב ויופי. פעמים רבות כל כך התכחשת לגופך, מבלי להבין את המכשיר הנפלא העומד לרשותך כדי שתוכל להתבטא בעולם". ברגע זה, מופיעות בסלע סצנות שונות מחיי בהן אני מבחין בבושה, פחד ואימה מהיבטים של גופי. התמונות מתחלפות. (*)

אני חש אי נוחות כאשר אני מבין שהיא רואה את הסצנות, אך אני מיד נרגע. אז היא מוסיפה: "גם במחלה ובזקנה, גופך יהיה הכלב הנאמן שילווה אותך עד הרגע האחרון. אל תתכחש לו כאשר לא יוכל להיענות לגחמותיך. בינתיים, עשה אותו חזק ובריא. טפל בו כדי שישרת אותך ותתכוון רק לפי דעות של חכמים. אני שעברתי את כל התקופות, יודעת היטב שמושג היופי עצמו משתנה. אם לא תתייחס לגופך כאל החבר הקרוב ביותר, הוא יעצב ויחלה. לכן, עליך לקבל אותו במלואו. הוא המכשיר העומד לרשותך כדי להתבטא בעולם... אני רוצה שתראה עכשיו, איזה חלק ממנו חלש ופחות בריא". מיד מופיעה התמונה של אותו אזור בגופי. (*)

אז, היא מניחה את ידה על אותה נקודה ואני חש חום מחייה. אני מרגיש גלי אנרגיה המתרחבים בנקודה וחווה קבלה עמוקה מאוד של גופי כפי שהוא. (*)

"טפל בגופך, לך רק בעקבות דעות של חכמים ואל תענה אותו במחלות שקיימות אך ורק בדמיוןך. כעת, לך לך, מלא חיוניות ובשלום."

כאשר אני יוצא מהמערה מחזק ובריא, אני לוגם מהמים הצלולים של הפלג המחיה אותי לחלוטין.

השמש והרוח מנשקות את גופי. אני הולך על החול הלבן אל עבר האגם, וכאשר אני מגיע אני רואה לרגע את דמותה של מגינת החיים משתקפת בנעימות במעמקים.

אני נכנס למים. גופי הוא מקווה מים ללא גבולות. (*)

8. הפעולה המושיעה

אנחנו נוסעים במהירות בכביש מהיר ורחב. לצדי נוהג אדם שמעולם לא ראיתי. במושב האחורי, שתי נשים וגבר שגם אותם איני מכיר. המכונית מוקפת בכלי רכב אחרים הנעים בחוסר זהירות, כאילו נהגיהם שיכורים או מטורפים. איני בטוח אם השחר מפציע או שהלילה יורד.

אני שואל את בן לווייתי מה קורה. הוא מביט בי בחטף ועונה בשפה זרה: "Rex voluntas!" אני מדליק את הרדיו אך בוקע ממנו רק רעש של הפרעות חשמליות. עם זאת, אני מצליח לשמוע קול חלש ומתכתי שחוזר בחדגוניות: "...rex voluntas... rex voluntas... rex voluntas ..."

תנועת כלי הרכב מאטה. אני רואה בצד הדרך מכוניות רבות הפוכות ושריפה שמתפשטת ביניהן. כאשר אנחנו עוצרים, כל הנוסעים נוטשים את המכונית ורצים לכיוון השדות, בתוך המולה של אנשים שנסים בבהלה.

אני מביט לאחור ורואה, בין העשן והלהבות, אומללים רבים שנלכדו למוות, אך אני נאלץ לרוץ יחד עם המון האדם שדוחף אותי בכוח. בטירוף הזה אני מנסה, לשווא, להגיע אל אישה המגנה על ילדה, בעוד ההמון דורך עליהם ואנשים רבים אחרים נופלים אל הקרקע.

בעוד אי הסדר והאלימות מתגברים, אני מחליט להתקדם בקו אלכסוני שיאפשר לי להיפרד מההמון. אני מכוון לעבר מקום גבוה יותר שיאלץ את הרצים אחוזי הטרור להאט את ריצתם. רבים מתעלפים, אחרים נאחזים בבגדיי וקורעים אותם לגזרים. ובכל זאת, אני מבחין שצפיפות האנשים הולכת ופוחתת.

הצלחתי להשתחרר מההמון וכעת אני ממשיך לטפס, כמעט ללא נשימה. כאשר אני עוצר לרגע, אני שם לב שההמון ממשיך בכיוון הפוך לשלי. נראה שהאנשים חושבים שבכיוון הירידה יוכלו להיחלץ מהר יותר מהמצב. מהנקודה הגבוהה בה אני נמצא, אני מגלה באימה שאותו מדרון נקטע במצוק. אני צועק בכל כוחי כדי להזהיר, ולו את הקרובים ביותר, מפני האסון אליו הם רצים.

באותו רגע, אדם אחד נפרד מההמון ורץ אליי. בגדיו קרועים והוא מלא בפצעים. למרות זאת, אני חש שמחה גדולה על כך שהוא יכול להינצל. כאשר הוא מגיע אליי, הוא אוחז בזרועי וצועק כמו מטורף, מצביע כלפי מטה. איני מבין את שפתו, אך אני חושב שהוא מבקש את עזרתי בהצלת מישהו. אני אומר לו שימתין רגע, כי כרגע זה בלתי אפשרי... אני יודע שהוא אינו מבין אותי. ייאוש קורע אותי לגזרים. באותו רגע, האיש מנסה לחזור אבל אני מפיל אותו ארצה. הוא נותר שכוב על הקרקע, מייבב במרירות. אולם מבחינתי, אני מבין שהצלתי את חייו ואת מצפוני, כי הוא ניסה להציל מישהו אך מנעו זאת ממנו.

אני מטפס עוד קצת ומגיע לשדה מעובד. האדמה רכה ומחורצת אחרי מעבר של טרקטור. אני שומע ריחות ממרחק לא רב וחושב שאני מבין מה קורה. אני מתרחק במהירות מהמקום. לאחר זמן מה אני עוצר. הכל שקט כעת. אני מביט לכיוון העיר ורואה הבזק זוהר מבשר רעות.

אני מתחיל להרגיש שהקרקע מתנודדת תחת רגליי ושאגה שמגיעה מהמעמקים מזהירה אותי מפני רעידת אדמה מתקרבת. תוך זמן קצר אני מאבד את שיווי המשקל. אני נשאר על הקרקע מכווץ על הצד אך מביט לשמיים, אחוז בסחרחורת חזקה.

הרעד פסק. אני רואה ירח ענק, כאילו מכוסה בדם.

החום הופך בלתי נסבל ואני נושם בכבדות את האוויר הצורב. בינתיים, אני עדיין לא מבין אם השחר מפציע או שהלילה יורד...

ישוב על הקרקע, אני שומע רעם הולך וגובר. כעבור זמן קצר, מאות כלי טיס כמו חרקים קטלניים מכסים את השמיים ונעלמים אל עבר יעד לא ידוע.

אני מגלה בקרבת מקום כלב גדול שמביט אל עבר הירח ומתחיל ליילל, כמעט כמו זאב. אני קורא לו. הכלב מתקרב בביישנות ומגיע עד אליי. אני מלטף בעדינות את פרוותו הסמורה. אני מבחין ברעדות גופו. הכלב נפרד ממני ומתחיל להתרחק. אני קם על רגליי ועוקב אחריו. כך אנחנו עוברים שטח סלעי עד שמגיעים לפלג מים. החיה הצמאה רצה אל המים ומתחילה לשתות במהירות, אך מיד נסוגה כמה צעדים ונופלת. אני מתקרב, נוגע בה ומגלה שהיא מתה.

אני חש ברעידה חדשה שמאיימת להפיל אותי, אך היא חולפת. אני מסתובב על עקביי ורואה רחוק בשמיים בארבעה מבנים של עננים שמתקדמים ברעם חרישי. הראשון לבן, השני אדום, השלישי שחור והרביעי צהוב. העננים דומים לארבעה פרשים חמושים, רכובים על סוסי סערה, חוצים את השמיים ומחריבים כל סימן חיים על פני האדמה.

אני רץ בניסיון להימלט מהעננים. אני מבין שאם הגשם יגע בי, אפגע מהזיהום. אני ממשיך לרוץ אבל, לפתע, עומדת לפניי דמות ענקית. זהו ענק החוסם את דרכי. הוא מנופף באיום בחרב של אש. אני צועק לו שאני חייב לעבור כי העננים הרדיואקטיביים מתקרבים. הוא עונה לי שהוא רובוט שהוצב במקום כדי למנוע מעבר של אנשים הרסניים. הוא מוסיף שהוא חמוש בקרני ליזר, על כן הוא מזהיר אותי שלא אתקרב. אני רואה שהענק מפריד בבירור בין שני מרחבים: זה שממנו באתי, סלעי וגוסס, והאחר, מלא בצמחייה וחיים.

אני צועק אל עבר הענק: "אתה חייב לתת לי לעבור, כי עשיתי מעשה טוב!"

— מהו מעשה טוב? — שואל הרובוט.

— זהו מעשה שבונה, שתורם לחיים.

— אם כן — הוא מוסיף — מה אתה עשית בנידון?

— הצלתי אדם ממוות בטוח, ובנוסף, הצלתי את מצפוני.

מיד, הענק זז הצידה ואני קופץ אל השטח המוגן, בדיוק ברגע בו מתחילות לרדת טיפות הגשם הראשונות.

לפניי אני רואה חווה. בקרבת מקום, בית האיכרים. בחלונותיו מהבהב אור צהוב עדין. בדיוק עכשיו, אני מבחין שמתחיל היום.

כאשר אני מגיע לבית, אדם מחוספס עם מראה של איש טוב לב מזמין אותי להיכנס. בפנים יש משפחה גדולה המתכוננת לפעילויות היום. הם מושיבים אותי לשולחן שעליו מוגשת ארוחה פשוטה ומחזקת. במהרה אני מוצא את עצמי שותה מים טהורים, כמו ממעיין. כמה מן הילדים רצים סביבי.

"הפעם – אומר המארח שלי – הצלחת להימלט. אבל כשתצטרך שוב לעבור את גבול המוות, איזו עקביות תוכל להציג?"

אני מבקש שיסביר את עצמו, כי דבריו נשמעים לי מוזרים. הוא מסביר: "נסה להיזכר במה שאפשר לכנות 'מעשים טובים' (כדי לכנות אותם בשם מסוים), שעשית בחיך. כמובן שאני לא מדבר על אותם 'מעשים טובים' שאנשים עושים בציפייה לסוג כלשהו של תגמול. עליך להיזכר רק באלה שהותירו בך את התחושה שמה שעשית לאחרים, הוא הטוב ביותר עבור האחרים... פשוט כך. אני נותן לך שלוש דקות כדי לסקור את חיך ולגלות איזה עוני פנימי יש בך, ידידי הטוב. והמלצה אחרונה: אם יש לך ילדים או אנשים אהובים מאוד, אל תבלבל בין מה שאתה רוצה עבורם לבין מה שטוב עבורם". לאחר שסיים לומר זאת, הוא יוצא מהבית יחד עם כל בני ביתו. אני נותר לבדי, מהרהר בהמלצת האיכר. (*)

כעבור זמן קצר, האיש נכנס ואומר לי: "עכשיו אתה רואה כמה ריק אתה מבפנים, ואם אינך ריק, זה מפני שאתה מבולבל. כלומר, בכל מקרה, אתה ריק מבפנים. תרשה לי המלצה וקבל אותה כי זה הדבר היחיד שיועיל לך בעתיד. מהיום, אל תיתן ליום אחד לעבור מבלי למלא את חיך." אנחנו נפרדים. ממרחק אני שומע שהוא צועק לעברי: "אמור לאנשים את מה שאתה כבר יודע!" אני מתרחק מהחוזה לכיוון העיר.

זה מה שלמדתי היום: כאשר האדם חושב רק על האינטרסים והבעיות האישיות שלו, הוא נושא את המוות בנשמתו וכל מה שהוא נוגע בו מת עמו.

9. תקוות השווא

הגעתי למקום עליו הומלץ לי. אני עומד מול בית הרופא. לוחית קטנה מזהירה: "אתה הנכנס, זנח כל תקווה".

אני דופק בדלת, היא נפתחת ואחות מכניסה אותי פנימה. היא מצביעה על כיסא ואני מתיישב. היא מתמקמת מאחורי שולחן, מולי. לוקחת דף ולאחר שמכניסה אותו למכונת הכתיבה, שואלת: "שם?" – ואני משיב. "גיל?...", "מקצוע?...", "מצב משפחתי?...", "סוג דם?..." האישה ממשיכה למלא את הטופס עם הפרטים הרפואיים שלי.

אני משיב לגבי היסטוריית המחלות שלי. (*)

אני משחזר את כל התאונות שעברתי מאז ילדותי. (*)

היא מביטה בי בחדות ושואלת באטיות: "עבר פלילי?" אני משיב בחוסר נוחות מסוים. כאשר היא שואלת, "מהן תקוותיך?", אני מפסיק להשיב בצייתנות ומבקש הבהרות. בלי להתרגש, מביטה בי כמו בחרק, היא משיבה: "תקוות הן תקוות! אז תתחיל כבר לספר ותעשה את זה מהר, כי אני צריכה להיפגש עם החבר שלי".

אני קם מהכיסא ובמשיכה חדה מוציא את הדף ממכונת הכתיבה, קורע אותו לגזרים ומשליך אותם לפח. אני מסתובב ופונה אל הדלת דרכה נכנסתי, מגלה שאיני יכול לפתוח אותה. באי נוחות גלויה, אני צועק לאחות שתפתח. היא לא עונה. אני מסתובב ורואה שהחדר ריק.

אני פוסע בצעדים גדולים אל הדלת השנייה, מבין שמאחוריה נמצא חדר הטיפולים. אני אומר לעצמי שהרופא בוודאי יהיה שם ושאוכל להציג בפניו את תלונותי. אני חושב שזו בטח הדלת דרכה נמלטה האחות המופלאה הזאת. אני פותח במשיכה חזקה ובקושי מצליח לעצור במרחק סנטימטרים ספורים מהקיר. "קיר מאחורי הדלת, רעיון יפה מאוד!..." אני רץ לדלת הראשונה, שעכשיו נפתחת אבל שוב נתקל בקיר שחוסם את דרכי.

אני שומע קול של גבר שאומר לי דרך רמקול: "מה הן תקוותיך?" אני מתאושש ומטיח ברופא שאנחנו כבר אנשים מבוגרים, ושכמובן שתקוותי הגדולה ביותר היא לצאת מהמצב המגוחך הזה. הוא אומר: "הלוחית על הקיר בכניסה מזהירה את כול מי שמגיע להניח כל תקווה". המצב נראה לי כבדיחה גרוטסקית, אז אני מתיישב בכיסא לחכות לאיזשהו סוג של פתרון.

"נתחיל מחדש", אומר הקול, "אתה זוכר שבילדותך היו לך הרבה תקוות. עם הזמן, הבחנת שהן לעולם לא יתגשמו. נטשת אם כן את הפרויקטים היפים ההם... היזכר." (*)

"מאוחר יותר", ממשיך הקול, "קרה אותו דבר ונאלצת להשלים עם כך שמשאלותיך לא התגשמו... היזכר." (*)

"לבסוף, גם ברגע זה יש לך כמה תקוות. איני מתכוון לתקווה לצאת מהכליאה הזו, שכן תרגיל האווירה הזה כבר נעלם. אני מדבר על משהו אחר. מדבר על תקוותיך לעתיד." (*)

"ואילו מהן, אתה יודע בסתר לבך, שלעולם לא יתגשמו? חשוב על כך בכנות." (*)

"בלי תקוות, איננו יכולים לחיות. אבל כאשר אנחנו יודעים שהן תקוות שווא, איננו יכולים להמשיך להחזיק בהן לנצח כי מוקדם או מאוחר הכל יסתיים במשבר של כישלון. אם תוכל להעמיק אל תוך עצמך, להגיע אל התקוות שאתה יודע שלא יתגשמו, ואם, בנוסף, תעשה את העבודה להשאיר אותן כאן לתמיד, תחושת המציאות שלך תגדל. אז בוא נעבוד שוב על הבעיה... חפש את התקוות העמוקות ביותר. אלה שלפי תחושתך, לעולם לא יתממשו. היזהר לא לטעות! יש דברים שנראים לך אפשריים, בהם אל תיגע. קח רק את אלה שלא יתגשמו. קדימה, חפש אותן בכנות מלאה, למרות שזה עלול להיות קצת כואב." (*)

"כשתצא מהחדר, קבל על עצמך את ההחלטה להשאיר אותן כאן לתמיד." (*)

"ועכשיו, נסיים את העבודה. בחן, להבדיל, את התקוות החשובות האחרות שאתה מחשיב לאפשריות. אתן לך עזרה. כוון את חיך רק לפי מה שאתה מאמין שאפשרי או שאתה מרגיש באמת שיתגשם. אין זה חשוב אם אחר כך הדברים לא יצליחו, כי בכל מקרה, הם נתנו כיוון למעשיך." (*)

"טוב, סיימנו. עכשיו צא מהיכן שנכנסת ותעשה את זה מהר, כי אני צריך להיפגש עם המזכירה שלי."

אני קם. עושה כמה צעדים, פותח את הדלת ויוצא. מביט בלוחית שבכניסה וקורא: "אתה היוצא, השאר כאן כל תקוות שווא."

10. ההישנות

לילה עכשיו. אני צועד במקום מואר בקושי. זו סמטה צרה. איני רואה איש. הערפל מפזר אור מרוחק. צעדיי מהדהדים בהד מבשר רעות. אני מחיש את הליכתי בכוונה להגיע לפנס הרחוב הבא.

בהגיעי לנקודה, אני מבחין בדמות אנושית. הצללית נמצאת במרחק שניים או שלושה מטרים ממני. זוהי אישה זקנה שפניה מכוסים למחצה. לפתע, בקול סדוק, היא שואלת אותי מה השעה. אני מביט בשעון ועונה לה: "השעה שלוש לפנות בוקר".

אני מתרחק במהירות, שב ונכנס אל תוך הערפל והחשכה, משתוקק להגיע לפנס הרחוב הבא, בו אני מבחין מרחוק.

שם, שוב, ניצבת האישה. אני מביט בשעון שמורה על שתיים וחצי לפנות בוקר. אני מתחיל לרוץ אל עבר הפנס הבא, ותוך כדי ריצה, מפנה את ראשי לאחור. אכן, אני מתרחק מהצללית שנותרת דוממת במרחק. בהגיעי בריצה לפנס הבא, אני מבחין בדמות שממתינה לי. מביט בשעון, רואה שהשעה שתיים לפנות בוקר.

עכשיו אני כבר רץ ללא שליטה, חולף על פני פנסי רחוב ונשים זקנות עד שמותש, נעצר באמצע הדרך. אני מביט בשעון ורואה בזגוגיתו את פני האישה. אני מבין שהקץ הגיע...

ואף על פי כן, אני מנסה להבין את המצב ושואל את עצמי שוב ושוב: "ממה אני בורח?... ממה אני בורח?" הקול הסדוק עונה לי: "אני מאחוריק ומלפניך. מה שהיה, הוא שיהיה. אבל אתה בר מזל כי הצלחת לעצור ולחשוב לרגע. אם תפתור את זה, תוכל לצאת מהמלכודת של עצמך." (*)

אני חש מסוחרר ועייף. למרות זאת, אני חושב שיש מוצא. משהו גורם לי להיזכר בכמה מצבי כישלון בחיי. אכן, כעת אני מזכר בכישלונות הראשונים מתקופת ילדותי. (*)

אחר כך, כישלונות נעוריי. (*)

וגם, הכישלונות הקרובים יותר. (*)

אני מבין שבעתיד הם ימשיכו לחזור על עצמם, כישלון אחר כישלון. (*)

בכל התבוסות שלי היה משהו דומה, והוא שהדברים שרציתי לעשות לא היו מאורגנים. אלו היו משאלות מבולבלות שהתנגשו זו בזו. (*)

ממש עכשיו אני מגלה שדברים רבים שאני רוצה להשיג בעתיד, גם הם סותרים. (*)

אני לא יודע מה לעשות עם חיי, ובכל זאת אני רוצה דברים רבים באופן מבולבל. כן, אני חושש מהעתיד ולא הייתי רוצה שכישלונות קודמים יחזרו על עצמם. חיי משותקים בסמטה הערפילית הזו, בין הבהובים קודרים.

באופן בלתי צפוי, אור נדלק בחלון סמוך ומישהו צועק אלי משם: "אתה צריך משהו?"

— כן — אני משיב —, אני צריך לצאת מכאן!

— אה, לא!... לבד אי אפשר לצאת.

— אז תגיד לי איך אוכל לעשות את זה.

— אני לא יכול. חוץ מזה, אם נמשיך לצעוק, נעיר את כל השכנים! עם השינה של השכנים לא משחקים! לילה טוב.

האור כבה. באותו רגע עולה בי המשאלה החזקה ביותר: לצאת מהמצב הזה. אני מבין שחיי ישתנו אם רק אמצא מוצא. לסמטה יש לכאורה כיוון, אבל אין היא אלא הישנות, מהלידה עד המוות. כיוון מזויף. מפנס לפנס, עד שבאיזשהו רגע יאזלו כוחותיי לנצח.

אני מבחין, משמאלי, בשלט עם חצים ואותיות. החץ של הסמטה מציין את שמה: "הישנות החיים". חץ אחר מסמן: "ביטול החיים" ושלישי: "בניית החיים". אני נשאר לעמוד, מהרהר לרגע. (*)

אני בוחר בכיוון שמראה החץ השלישי. בעודי יוצא מהסמטה אל שדרה רחבה ומוארת, אני חווה תחושה שאני עומד לגלות משהו מכריע. (*)

11. המסע

בעודי צועד, מטפס בשביל הררי, אני עוצר לרגע ומביט לאחור. במרחק, אני רואה את תוואי הנהר ומה שנדמה כחורשת עצים. רחוק יותר, נפרש מדבר אדמדם שנעלם בערפילי הדמדומים. אני צועד עוד כמה צעדים, בזמן שהשביל הולך ומצטמצם עד שנמחק כליל. אני יודע שעוד נותר מקטע אחרון, הקשה ביותר, עד שאגיע לרמה. השלג על השביל כמעט ואינו מפריע להתקדמות שלי, וכך אני ממשיך בטיפוס.

הגעתי אל קיר הסלע. אני בוחן אותו בקפידה ומגלה במבנה שלו סדק שדרכו אני יכול לטפס. אני מתחיל לטפס, ובזמן שאני נועץ את מגפיי בבליטות ומצמיד את גבי אל שפת הסדק, אני דוחף עם מרפק אחד והזרוע השנייה. אני עולה. הסדק הצטמצם. אני מביט למעלה ולמטה, ורואה שאני באמצע הדרך. אי אפשר לזוז לאף אחד מהכיוונים. אני משנה את התנוחה ומצמיד את החזה אל המשטח החלקלק. אני מייצב את הרגליים ולאט לאט מותח זרוע אחת כלפי מעלה. הסלע מחזיר אליי את הבל נשימתי הלחה והמתנשפת. אני ממשש את הסלע מבלי לדעת אם אמצא סדק קטן. מותח בעדינות את הזרוע השנייה. אני חש שאני מתנדנד. הראש שלי מתחיל להתרחק לאט מהסלע. מיד אחריו, כל גופי. אני עומד ליפול לאחור... אבל אז אני מוצא שקע קטן שבו אני נאחז באצבעותיי. כעת, מיוצב, אני ממשיך לעלות בקלות את הקטע האחרון.

סוף סוף אני מגיע למעלה. אני מתרומם ולפניי מופיעה ערבה אינסופית. אני מתקדם כמה צעדים. אחר כך, משנה כיוון. לכיוון התהום כבר לילה; לכיוון המישור, קרני השמש האחרונות מבהיקות בגוונים מרובים. בעודי משווה בין שני המרחבים, אני שומע צליל חד. אני מביט למעלה ורואה דיסק זוהר שסובב במעגלים סביבי ומתחיל לרדת.

הדיסק הזוהר נחת מאוד קרוב אליי. קריאה פנימית דוחפת אותי ואני מתקרב ללא חשש. בכניסה אל תוך הכלי מלווה אותי תחושה של מעבר דרך וילון של אוויר פושר. באותו רגע, אני חווה שגופי נעשה קליל יותר. אני ניצב בתוך בועה שקופה, שטוחה בבסיסה.

כמו נדחפים על ידי קפיץ ענק, אנחנו מאיצים בקו ישר. אני חושב שאנחנו מכוונים אל "בטא הידריס" או אולי לכיוון NGC3621 (?).

לרגע חטוף, אני מצליח לראות את השקיעה בערבה. אנחנו ממשיכים לעלות במהירות רבה, בזמן שהשמיים משחירים והארץ מתרחקת. אני חש שהתאוצה גוברת. הכוכבים הבהירים מסיטים את צבעם עד שהם נעלמים בחשכה המוחלטת.

מלפנים, אני רואה נקודת אור זהובה אחת שהולכת וגדלה. אנחנו נעים לכיוונה. כעת בולטת טבעת גדולה שממשיכה במסדרון שקוף וארוך מאוד. ברגע מסוים, אנחנו נעצרים בפתאומיות. נחתנו במקום פתוח. אני חוצה את וילון האוויר הפושר ויוצא מהבועה.

אני נמצא בין קירות שקופים שכאשר אני חוצה אותם, נוצרים שינויי צבע מזיקליים.

אני ממשיך להתקדם עד שאני מגיע לרחבה שבמרכזה אני רואה עצם גדול שנע בתוך עצמו, כך שבלתי אפשרי ללכוד אותו במבט, כי כאשר עוקבים אחר פאה כלשהי על פניו, זו מסתיימת עטופה בתוך עצמה. אני חש סחרחורת ומסיט את מבטי.

אני רואה דמות, כנראה אנושית. איני יכול לראות את פניה. היא מושיטה לי יד שבה מונחת כדורית קורנת. אני מתחיל להתקרב ובפעולה של קבלה מלאה, אני לוקח את הכדורית ומצמיד אותה למצחי. (*)

באותו רגע, בשקט מוחלט, אני חש שמהו חדש מתחיל לחיות בתוכי. גלים עוקבים וכוח גובר שוטפים את גופי, בזמן ששמחה עמוקה גואה בקרבי. (*)

אני יודע שהדמות אומרת לי ללא מילים: "שוב אל העולם עם מִצְחָךְ וְיָדֶיךָ הנוגהות." (*)
כך אם כן, אני מקבל את ייעודי. אחר כך, שוב הבועה והטבעת והכוכבים והערבה וקיר הסלע. (*)
לבסוף, השביל ואני, עולה רגל עניו שחוזר אל אנשיו. (*)

אני, שחוזר נוֹגֵה אל השעות, אל שגרת היום, אל כאב האדם, אל שמחתו הפשוטה. אני הנותן מידיי את מה שאני יכול, שמקבל את העלבון ואת ברכת האחוזה, שר אל הלב, שמין התהום האפלה, נולד מחדש לאורה של התכלית הנכספת.

12. הפסטיבל

אני שוכב במיטה, נדמה לי שאני נמצא בחדר בבית חולים. אני שומע את טפטוף המים של ברז שלא נסגר כראוי. אני מנסה להזיז את איבריי וגם את הראש, אך הם אינם מגיבים. אני צריך להתאמץ בשביל להחזיק את העיניים פקוחות.

נדמה לי שמישהו לצידי אמר שהיה לי מזל ושיצאתי מכלל סכנה... שעכשיו הכול עניין של מנוחה. באופן בלתי מוסבר, בעקבות המילים המעורפלות האלה אני חש הקלה גדולה. אני מרגיש את גופי רדום וכבד, יותר ויותר רפוי.

התקרה לבנה וחלקה, אבל עם נפילתה של כל טיפת מים, קו של אור מבזיק על פניה. טיפה, קו. ואז עוד אחת. אחר כך, קווים רבים. לבסוף, גלים. התקרה משתנה, עוקבת אחר קצב לבי. אני חושב שזה יכול להיות אפקט של קצב פעימות הדם בעורקים בעיניי. הקצב מצייר את פניו של אדם צעיר.

– היי, אתה! – הוא אומר לי, – אתה בא?

– בטח – אני חושב לעצמי, – למה לא?

...שם לפני מתקיים פסטיבל של מוזיקה וצליל הכלים מציף באור מרחב עצום המרופד בדשא ירוק ופרחים.

אני משתרע על הדשא, מביט לכיוון הבמה. סביבי יש המון אנשים, אבל נעים לי לראות שאין צפיפות כי יש הרבה מקום. במרחק, אני מצליח לראות חברים ותיקים מהילדות. אני מרגיש שבאמת נעים להם.

אני ממקד את תשומת לבי בפרח, המחובר לענף על ידי גבעול דק בעל עור שקוף שבתוכו מעמיק הירוק הנוצץ. אני מושיט יד, מעביר בעדינות אצבע על הגבעול הרענן, חלקותו מופרעת קצת על ידי בליטות זעירות. כך, בעליית אצבעותיי בין עלי האזמרגד, אני מגיע לעלי הכותרת שנפתחים בהתפוצצות רב-גונית. עלי כותרת כמו קריסטלים של קתדרלה מרשימה, עלי כותרת כמו אבני אודם וכמו אש של בולי עץ במדורה עם שחר... ובמחול הגוונים הזה, אני חש שהפרח חי כאילו היה חלק ממני. (*)

הפרח, מזועזע ממגע ידי, משחרר טיפת טל מנומנמת שבקושי נאחזת בעלה האחרון. הטיפה רוטטת, אחר כך מתארכת, ואז בריק היא משתטחת כדי להתעגל מחדש, נופלת בזמן אינסופי... נופלת, נופלת, במרחב ללא גבולות... לבסוף, נוחתת על כובעה של פטריה, מתגלגלת עליו כמו כספית כבדה, כדי להחליק עד לשוליו. שם, בהתקף של חירות, היא מזנקת אל שלולית קטנה שבה היא יוצרת סערת גלים שרוחצת אי של אבן. (*)

אני מרים את מבטי ורואה דבורה זהובה שמתקרבת למצוץ מהפרח. ובספירלה אלימה של חיים אני מכווץ יד לא מנומסת, מרחיק אותה מאותה שלמות מסנוורת. ידי... אני מתבונן בה המום, כאילו אני רואה אותה בפעם הראשונה. כאשר אני מסובב אותה, מכופף ומותח את האצבעות,

אני רואה את הצמתים של כף היד ובקוויה אני מבין שכל דרכי העולם מתכנסות שם. אני חש שידי וקוויה העמוקים אינם שייכים לי ואני מודה בתוכי על אי-הבעלות על גופי.

לפניי מתקיים הפסטיבל ואני יודע שהמוזיקה מחברת אותי אל הנערה שמתבוננת בשמלתה ואל הבחור הצעיר שנשען על העץ ומלטף חתול כחול. אני יודע שכבר חוויתי את זה בדיוק, וגם את הצלילית המחוספסת של העץ ואת ההבדלים בנפח של הגופים. כבר הבחנתי בעבר באותם עננים עם צורה רכה, כמו קרטון גזור על פני הרקיע הצלול. וחייתי גם את התחושה ללא זמן שבה עיניי כאילו אינן קיימות, כי הן רואות הכול בשקיפות כאילו לא היו אלה העיניים של המבט היומיומי, אלה שמעכירות את המציאות. אני מרגיש שהכול חי ושהכול בסדר. שלמוזיקה ולדברים אין שם ושדבר, באמת, אינו יכול לציין אותם. (*)

בפרפרי הקטיפה שעפים סביבי אני מזהה את חמימות השפתיים ואת שבריריות החלומות המאושרים. החתול הכחול מגיע עד אליי. אני מבין משהו מובן מאליו: הוא נע מעצמו, ללא כבלים, ללא שלט רחוק. הוא עושה זאת מעצמו וזה מותיר אותי המום. בתנועותיו המושלמות ומאחורי העיניים הצהובות היפות שלו, אני יודע שיש חיים ושכל השאר הוא תחפושת, כמו קליפת העץ, כמו הפרפרים, כמו הפרח, כמו הטיפה הכספיתית, כמו העננים הגזורים, כמו היד של הדרכים המתכנסות. לרגע, נדמה לי שאני מתקשר עם משהו אוניברסלי. (*)

... אבל קול עדין קוטע אותי ממש לפני שאעבור למצב תודעה אחר.

— אתה חושב שכאלה הם פניי הדברים? — לוחש לי הקול הזר. — אומר לך שהם לא כאלה וגם לא אחרת. אתה בקרוב תחזור לעולמך האפור, נטול העומק, חסר השמחה, חסר הנפח. ותאמין שאיבדת את החירות. בינתיים אינך מבין אותי, כי אין לך יכולת לחשוב כרצונך. מצב החירות המדומה שלך הוא רק תוצר של הכימיה. זה קורה לאלפי אנשים שאני מייעצת להם בכל פעם. יום טוב!

הגברת הנחמדה נעלמה. הנוף כולו מתחיל להסתחרר בספירלה אפורה בהירה, עד שמופיעה התקרה הגלית. אני שומע את טיפת המים נוטפת מהברז. אני יודע שאני שוכב במיטה בחדר. אני חש שקהות החושים מתפוגגת. אני מנסה להזיז את הראש והוא מגיב. אחר כך, את האיברים. אני מתמתח ומבחין שאני במצב מצוין. אני קופץ מהמיטה רענן, כאילו ישנתי שנים.

אני צועד לכיוון דלת החדר. אני פותח אותה. אני מוצא מסדרון. אני צועד במהירות לכיוון היציאה מהבניין. אני מגיע אליה. אני עובר דרך דלת גדולה פתוחה, שדרכה עוברים הרבה אנשים בשני הכיוונים. אני יורד כמה מדרגות ומגיע לרחוב.

השעה מוקדמת. אני מביט בשעון שעל הקיר ומבין שעליי למהר. חתול מפוחד חוצה בין הולכי הרגל וכלי הרכב. אני מביט בו רץ ומבלי לדעת למה, אומר לעצמי: "ישנה מציאות אחרת שעניי אינך רואה בכל יום."

13. המוות

נדמה לי שאני נמצא בתאטרון. הכל חשוק. לאט לאט הבמה מוארת, והנה אני מגלה את עצמי עליה.

האווירה קולנועית. מסביב דולקים לפידים, וברקע מאזניים ענקיים בעלי שתי זרועות. נדמה לי שהתקרה, כנראה מקומרת, גבוהה מאוד כי אני רואה את קצותיה. אני מבחין בקירות סלע, עצים וביצות סביב מרכז הבמה. אולי הכול ממשיך אל יער עבות מאוד. מכל עבר דמויות אדם מתגנבות בחשאי.

לפתע שתי דמויות מכוסות ברדס אווזות בזרועותיי. ואז קול עמוק שואל אותי:

— מאין באת?

איני יודע מה לענות אז מסביר שבאתי "מבפנים".

— מה זה "מבפנים"? — שואל הקול.

אני מנסה תשובה: "כיוון שאני גר בעיר, השדה הוא 'בחוץ'. בשביל אנשי הכפר, העיר גם היא 'בחוץ'. אני גר בעיר, כלומר 'בפנים', ולכן אמרתי שבאתי 'מבפנים' ועכשיו אני 'בחוץ'".

— זה טיפשי — אומר הקול, — אתה נכנסת לתחום שלנו ולכן אתה בא 'מבחוץ'. כאן לא השדה אלא ה'בפנים' שלך. הרי לא באמת חשבת שזה תאטרון? נכנסת לתאטרון שנמצא בעירך. העיר שבה אתה גר נמצאת מחוץ לתאטרון.

— לא — אני עונה —, התאטרון הוא חלק מהעיר שבה אני גר.

— הקשב, חצוף — אומר הקול —, בוא נסיים את הוויכוח המגוחך הזה. ראשית, אומר לך שכבר אינך גר בעיר. גרת בעיר, ולכן המרחב שלך של 'בפנים' או 'בחוץ' נותר בעבר. כעת אתה נמצא במרחב-זמן אחר. בממד הזה הדברים פועלים אחרת.

מיד מופיע מולי זקן הנושא ביד ימין קערה גדולה. בהגיעו אליי, הוא תוחב את ידו השנייה אל תוך גופי כאילו היה עשוי חמאה. תחילה הוא מוציא את הכבד שלי ומניח אותו בכלי, אחר כך ממשיך עם הכליות, הקיבה, הלב, עד שלבסוף מוציא ללא גינונים רבים את כול מה שהוא מוצא עד שהכלי עולה על גדותיו. מבחינתי, איני מרגיש שום דבר מיוחד. האיש מסתובב ונושא את קרביי אל המאזניים ומניח אותם באחת הכפות, שמיד יורדת עד לרצפה. אז מדמה לעצמי שאני באטליז שבו שוקלים נתחי בעלי חיים לעיני הלקוחות. ואכן, אישה הנושאת סל גדול מנסה לחטוף את קרביי, אך נדחית על ידי הזקן הצועק עליה: "מה זה? מי הרשה לך לקחת את הנתחים?". האיש מטפס על סולם קטן אל הכף הגבוהה ומניח נוצת ינשוף בכף הריקה.

הקול שב לפנות אליי במילים אלה: "עכשיו שמתי וירדת אל סף עולם הצללים, תאמר לעצמך: 'שוקלים את קרביי', וזה יהיה נכון. לשקול את קרביך משמעו לשקול את מעשיך."

רעולי הפנים שעמדו משני צדדיי משחררים את האחיזה בזרועותיי ואני מתחיל לצעוד לאט אך ללא כיוון מוגדר. הקול ממשיך: "הקרביים התחתונים נמצאים באש השאול. שומרי האש תמיד

פעילים ומונעים התקרבות של אלה שאתה חושק בהם."

אני שם לב שהקול מנחה את צעדיי ושבכל הנחיה התפאורה משתנית. הקול אומר: "ראשית כול, תשלם לשומרים. אחר כך תיכנס אל האש ותיזכר בסבל שגרמת לאחרים בשרשרת האהבה." (*)

"תבקש סליחה מאלה שפגעת בהם ותצא מטוהר רק כאשר תתפייס." (*)

"כעת, קרא בשמם לאלה שנפגעו ממך ובקש מהם שירשו לך לראות את פניהם. אם יסכימו, הקשב בתשומת לב לעצותיהם, כי הן עדינות כמו משבי רוח רחוקים." (*)

"הודה בכנות ולך בעקבות הלפיד של המדריך שלך. הוא יחצה מעברים אפלים ויגיע אתך לחדר שבו ממתינים הצללים של אלה שפגעת בהם במהלך קיומך. הם, כולם, נמצאים באותו מצב של סבל שבו יום אחד הותרת אותם." (*)

"בקש את סליחתם, התפייס ונשק אותם אחד אחד לפני שתלך." (*)

"לך בעקבות המדריך שהיטב יודע להוביל אותך אל מחוזות הטביעה שלך, אל המקומות של הדברים שנהרסו ללא תקנה. הו, עולם של אובדנים גדולים, שבו חיוכים, מקסמים ותקוות הם המשקל והכישלון שלך! התבונן בשרשרת הארוכה של כישלונותיך ולשם כך, בקש מהמדריך שיאיר את כל אחת מאותן אשליות." (*)

"התפייס עם עצמך, סלח לעצמך וצחק. אז תראה איך מקרן החלומות נושבת רוח שנושאת אל האין את אבק כישלונותיך המדומים." (*)

לפתע, כל התפאורה משתנה ואני מוצא את עצמי בסביבה אחרת שבה אני שומע: "גם ביער האפל והקר, לך בעקבות המדריך שלך. ציפורים מבשרות רעות חולפות מעל ראשך. בביצות, לולאות נחשיות מקיפות אותך. בקש מהמדריך שיוביל אותך אל המערה. שם לא תוכל להתקדם אלא אם תשלם את מחירך לצורות העיונות המגנות על הכניסה. אם לבסוף תצליח לחדור, בקש מהמדריך שיאיר לשמאל ולימין. התחנן שיקרב את הלפיד אל גופות השיש הגדולות של אלה שלא יכולת לסלוח להם." (*)

"סלח להם אחד אחד וכאשר רגשותיך יהיו אמיתיים, הפסלים יהפכו את לבני אדם שיחייכו אליך ויושיטו אליך את זרועותיהם במזמור של הודיה." (*)

"עקוב אחר המדריך אל מחוץ למערה ובשום מקרה אל תביט לאחור. עזוב את מדריךך וחזור לכאן, אל המקום שבו נשקלים מעשי המתים. עכשיו הבט בכף המאזניים שבה מונחים מעשיך וראה איך הם עולים וקלים יותר מנוצה."

אני שומע חריקה מתכתית בזמן שאני רואה את הכף עם הקערה מתרוממת.

והקול מסיים: "סלחת לעברך. יש לך די והותר מכדי שתבקש יותר כרגע. אם שאיפתך טוביל אותך רחוק יותר, עלול לקרות שלא תחזור לאזור החיים. עשית די הצורך על מנת לטהר את עברך. אני אומר לך כעת: 'התעורר וצא מן המקום הזה'."

אורות הבמה כבים לאט, בזמן שאני מרגיש שאני מחוץ לאותו עולם ושוב בעולם הזה. אבל אני גם שם לב שבעולם הזה אני מכיל את החוויות של העולם ההוא.

חלק שני: משחקי דימוים

1. החיה

אני נמצא במקום חשוך לחלוטין. ממשש את הקרקע ברגלי וחש שהיא משובשת, בין עשבית לסלעית. אני יודע שאי-שם יש תהום. אני חש את נוכחותה הקרובה של החיה שתמיד עוררה בי את אותה תחושה חדה של גועל ואימה. אולי זו חיה אחת, אולי רבות... אבל ברור שמשהו מתקרב אליי באופן בלתי נמנע. הזמזום באוזניי, שלעתיים מתערבב עם רוח רחוקה, מנוגד לדממה המוחלטת. עיניי פקוחות לרווחה אך אינן רואות, לבי פועם בחוזקה, נשימתי דקה כחוט השערה, גרוני החנוק מונע מעבר של טעם מר.

משהו מתקרב, אבל... מה נמצא מאחוריי שגורם לשערותיי לסמור ומקפיא את גבי כקרח? רגליי כושלות, ואם משהו יתפוס אותי או יקפץ עליי מאחור, לא תהיה לי כל הגנה. אני עומד ללא ניע... רק מחכה. חושב בבהילות על החיה ועל אותם מקרים בהם הייתה קרובה אליי. במיוחד, על אותו הרגע. אני חי מחדש את אותו הרגע. (*)

מה קרה אז? מה התרחש בחיי באותה עת? אני מנסה להיזכר בתסכולים ובפחדים שליוו אותי כשהתרחש הדבר ההוא. (*)

כן, עמדתי בצומת דרכים בחיי והיא חפפה את התקרית עם החיה. אני חש צורך דחוף למצוא את הקשר. (*)

אני שם לב שביכולתי לחשוב בצורה רגועה יותר. אני יודע שישנן חיות המעוררות תגובת דחייה אצל כמעט כל האנשים, אך מבין גם שלא כולם מאבדים שליטה בנוכחותן. אני חושב על עובדה זו, ומשווה את מראה היצור המסוכן עם המצב שחווייתי כשהתרחש הדבר ההוא. (*)

כעת, כאשר אני כבר רגוע, אני מנסה לחוש על איזה חלק בגופי הייתי מגן מפני החיה המסוכנת. לאחר מכן אני מקשר את החלק הזה למצב הקשה שחווייתי כשהתרחשה התקרית, לפני זמן רב. (*)

החיה עוררה בי את הופעתו של אותו רגע בחיי שאינו פתור. אותו רגע אפל וכואב שלעתיים איני זוכר, הוא הנעלם שעליי להבהיר לעצמי. (*)

אני מביט למעלה אל שמי לילה בהירים, ולפניי רואה את אודם השחר העולה. במהירות רבה, היום מביא עמו חיים ברורים. כאן, באחו הרך הזה, אני צועד בחופשיות על שטיח עשב מכוסה טל.

רכב מתקרב במהירות. הוא נעצר לצדי וממנו יורדים שני אנשים לבושים כחובשים. הם מברכים אותי בלבביות ומסבירים לי שלכדו את החיה שמעוררת בי בהלה. הם מספרים לי שכאשר הם מקבלים מסר של פחד הם יוצאים לציד, ולאחר לכידת החיה מציגים אותה בפני האדם המושפע ממנה כדי שיוכל לבחון אותה היטב. מיד, הם מציבים לפניי את החיה כשהיא מאובטחת היטב. מדובר בחיה חסרת ישע. אני מנצל את ההזדמנות כדי לבחון אותה לאט לאט, מכל הזוויות והמרחקים. האנשים מלטפים אותה בעדינות והחיה הקטנה מגיבה בידידותיות. לאחר מכן, הם

מזמינים אותי לעשות כמותם. אני מרגיש חשש עז, אך לאחר הרתיעה הראשונה שאני חווה בעור גופי, מגיע ניסיון נוסף ואחריו עוד אחד עד שלבסוף, אני מצליח ללטף אותה. (*)

החיה מגיבה בשלווה ובתנועות אטיות להפליא. לאחר מכן היא הולכת וקטנה בגודלה, עד שהיא נעלמת.

כאשר הרכב נוסע, אני מנסה להיזכר שוב במצב שחווייתי כאשר (לפני זמן רב) נוכחות החיה עוררה בי אימה. (*)

אני חש דחף עז ומתחיל לרוץ בספורטיביות, מנצל את הבוקר ואת האוויר הצח. אני נע בקצב וללא עייפות, נושם נשימות עמוקות. אני מגביר את המהירות ומרגיש את השרירים והלב עובדים כמכונה מושלמת. כשאני רץ בחופשיות, אני מזכר בפחד שלי, אבל מרגיש שאני חזק יותר ושבקרוב אנצח אותו לתמיד.

בזמן שהשמש מאירה מלמעלה אני מתקרב במהירות לעירי, חזי רחב ושרירי נעים בסנכרון הרמוני. אני חש את אותם חלקים בגופי, בהם אחז הפחד, חזקים וחסינים מפני כול תקיפה. (*)

2. המזחלת

אני עומד בשטח פתוח וגדול המכוסה שלג. מסביב, אנשים רבים עוסקים בספורט חורף. למרות השמש הזוהרת, אדי הנשימה העולים מפי מעידים על הקור השורר במקום. מדי פעם, משבי רוח קפואים מכים בפניי... אך התחושה נעימה מאוד.

מספר חברים מתקרבים כשהם גוררים מזחלת. הם מזמינים אותי לעלות ולנהוג בה. הם מסבירים שהעיצוב של המזחלת מושלם ושבילי אפשרי לאבד שליטה. כך, אני מתיישב במזחלת, מהדק את הרצועות והאבזמים, מרכיב את המשקפיים ומפעיל את הטורבינות, ששורקות כמו מנועי סילון קטנים. אני לוחץ בעדינות על דוושת ההאצה ברגל ימין והמזחלת מתחילה לנוע. מרפה את הרגל ולוחץ על הדוושה השמאלית. המכשיר נעצר בצייתנות. אחר כך, אני מסובב את ההגה ימינה ושמאלה ללא כל מאמץ. כעת, שניים או שלושה חברים יוצאים לפניי, מחליקים על מגלשיהם. "קדימה!" הם צועקים. הם מזנקים מהשטח הפתוח ומתפתלים בירידה, במורד מדרון הררי מרהיב.

אני לוחץ על דוושת ההאצה ומתחיל לנוע בתנועה חלקה ומושלמת. אני מתחיל בירידה בעקבות הגולשים. אני רואה את הנוף היפהפה המכוסה שלג ועצי מחט. למטה, אני רואה כמה בתי עץ ושם, במרחק, עמק מבהיק.

אני מאיץ ללא פחד ועוקף גולש אחד, אחר כך את השני, ולבסוף גם את השלישי. חבריי מנופפים כלפיי בשמחה רבה. אני פונה אל עבר אורני המחט המופיעים במסלולי ועוקף אותם בתנועות מושלמות. אז, אני מחליט להגביר את מהירות המכוונה. אני לוחץ על המאיץ עד הסוף ומרגיש את העצמה האדירה של הטורבינות. רואה את האורנים חולפים מצדדי כצללים מטושטשים, בעוד השלג מרחף מאחור כענן לבן דקיק. הרוח הקפואה מותחת את עור פניי ועליי להתאמץ כדי לשמור על השפתיים קפוצות.

אני רואה בקתת עץ שגדלה במהירות, ומשני צדדיה, מקפצות שלג ענקיות לאימון קפיצות סקי. ללא היסוס, אני מכוון לזו שמשמאל. תוך רגע אני גולש עליה ואז מנתק את מגע המנועים, כדי למנוע דליקה אפשרית בנפילה...

אני נזרק כלפי מעלה בקפיצה מדהימה. שומע רק את שאגת הרוח, בעודי מתחיל ליפול מאות מטרים. כאשר אני מתקרב לשלג, אני מוודא שזווית הנפילה שלי מתואמת בדיוק עם שיפוע המדרון וכך, נוגע בתנועה חלקה במסלול. אני מדליק את הטורבינות וממשיך להאיץ תוך התקרבות לעמק. אני מתחיל לבלום לאט לאט. אני מרים את המשקפיים ופונה באטיות אל עבר מתחם המלון שממנו יוצאים רכבלים רבים, המובילים ספורטאים להרים. לבסוף, אני נכנס לרחבה פתוחה. לפניי ומימין, אני מבחין בפתח שחור, דומה למנהרה של רכבת. אני מכוון לאט לעברו, חולף על פני שלוליות של שלג מומס. בהגיעי לפתח, אני מוודא: אין פסי רכבת, ואין עקבות כלי רכב. עם זאת, נראה לי שמשאיות גדולות יכלו לעבור שם. אולי זה מחסן מפלסות השלג. יהיה אשר יהיה, אני נכנס באטיות למנהרה. היא מוארת במעומם. אני מדליק את הפנס הקדמי ואלומתו החזקה מאפשרת לי לראות דרך ישרה של מאות מטרים. אני מאיץ. צליל הסילונים מהדהד והדי הקול מתערבבים אלה באלה. אני רואה מלפנים שהמנהרה מתעקלת

ובמקום לבלום אני מאיץ, כך שבהגיעי לסיבוב אני מחליק על הקיר ללא קושי. עכשיו הדרך יורדת ומתעקלת כלפי מעלה בתנועה ספירלית, כמו צינור נחש או קפיץ פנטסטי.

אני מאיץ בירידה. כאשר אני מתחיל את העלייה, אני מבין שלרגע אני טס על התקרה בשביל שוב לרדת ולחזור לקטע ישר. אני בולם בעדינות ומתכוון לרדת בירידה הדומה לרכבת הרים. השיפוע תלול מאוד. אני מתחיל בירידה אך בולם בו-זמנית. המהירות מתמתנת. אני רואה שאני נע על גשר צר החוצה את הריק. חשכה עמוקה משני הצדדים. אני בולם עוד יותר ומכוון אל הקו הישר האופקי של הגשר, שרוחבו בדיוק כרוחב המזחלת. אולם, אני מרגיש בטוח. החומר יציב. כאשר אני מביט רחוק ככל שאור הפנס מאפשר לי, הדרך נראית כחוט מתוח המנותק מכל תקרה, מכל תחתית, מכל קיר... חוט דק המופרד במרחקים תהומיים. (*)

אני עוצר את הרכב, מסוקרן מהמצב. אני מתחיל לדמיין סכנות שונות אך ללא בהלה: הגשר נקטע ונופל לתהום. אחר כך, עכביש ענק יורד על חוט המשי העבה שלו... יורד אליי, כאילו הייתי זבוב קטן. לבסוף, אני מדמיין התמוטטות עצומה וזרועות תמנון ארוכות העולות מהמעמקים האפלים. (*)

למרות שהתפאורה בהחלט מתאימה, אני שם לב שיש בי כוח פנימי מספיק כדי להתגבר על הפחדים. לכן אני מנסה, פעם נוספת, לדמיין משהו מסוכן או מתועב ונכנע למחשבות אלה. (*) התגברתי על המשבר ואני מרגיש מחוץ מהמבחן שהצבתי לעצמי, ולכן מפעיל את הטורבינות ומאיץ. אני חוצה את הגשר ומגיע שוב למנהרה הדומה לזו שבהתחלה. במהירות גבוהה, מטפס בעלייה ארוכה מאוד. אני חושב שהגעתי לגובה היציאה. אני רואה את אור היום שקוטרו הולך וגדל. עכשיו, בקו ישר, אני יוצא במהירות לרחבה הפתוחה של מתחם המלון. אני נוסע לאט מאוד, עוקף אנשים ההולכים סביבי. כך ממשיך לאט מאוד, עד שאני מגיע אל תחילת מסלולי הסקי. אני מוריד את המשקפיים אל עיניי ומתחיל להאיץ כדי להגיע במהירות מספקת אל המדרון, שיסתיים בפסגה שממנה התחלתי את המסלול. אני מאיץ, מאיץ... עולה במישור המשופע באותה מהירות מדהימה שהייתה לי בירידה. אני רואה את בקת העץ מתקרבת ואת שתי המקפצות בצדדיה, רק שעכשיו ניצב קיר אנכי המפריד ביני לבינם. אני פונה שמאלה וממשיך בעלייה עד שעובר בצד, בגובה הרמפות. האורנים חולפים לצדי כצללים מטושטשים, בעוד השלג מרחף מאחור כענן לבן דקיק...

לפנים אני רואה את שלושת חבריי עומדים, מנופפים לשלום עם מקלותיהם מורמים. אני מסתובב במעגל סגור סביבם, מעיף עליהם גלים של שלג. אני ממשיך בעלייה ומגיע לפסגת ההר. אני נעצר. אני מפסיק את פעולת הטורבינות. מרים את המשקפיים. משחרר את האבזמים של הרצועות ויוצא מהמזחלת. מותח את הרגליים ואחר כך את כל הגוף, שהתקשה מעט. למרגלותיי ובמורד המדרון המרהיב אני רואה את עצי המחט ורחוק מאוד, כמכלול לא סדיר, את מתחם המלון. אני חש את האוויר הצח ביותר ואת השפעת שמש ההרים השוזפת את עור פניי. (*)

3. מנקה הארובות

אני נמצא בחדר, יושב ליד אדם שאיני מכיר, אך חש כלפיו אמון מוחלט. יש בו את כל התכונות של יועץ טוב: טוב לב, חכמה וכוח. למרות זאת, רבים מכנים אותו בכינוי הציורי "מנקה הארובות". באתי להתייעץ עמו לגבי כמה בעיות אישיות, והוא מצדו ענה שהמתחים הפנימיים שלי כה חזקים, שהדבר המומלץ ביותר הוא לבצע תרגיל "ניקוי". הוא כה דיסקרטי, שכאשר הוא יושב לצדי ואינו מישר אליי מבט, אני יכול להתבטא בחופשיות. כך אנחנו יוצרים קשר טוב מאוד. הוא מבקש שארפה את גופי לחלוטין, ואשחרר את כול השרירים. הוא עוזר לי, מניח את ידיו על מצחי ועל שרירי הפנים השונים. (*)

אחר כך הוא אווז בראשי ומניע אותו שמאלה וימינה, קדימה ואחורה, כדי לשחרר את הצוואר והכתפיים. הוא מדגיש שחשוב שהעיניים והלסת יהיו רפויות. (*)

לאחר מכן הוא מורה לי לשחרר את שרירי הגן. תחילה את הקדמיים, ואחר כך את האחוריים. (*)

הוא אינו מודאג מהמתח בזרועות וברגליים כי, כפי שהוא מבטיח, הם משתחררים מעצמם כתוצאה ממה שעשה לפני כן. כעת הוא ממליץ לי להרגיש את גופי רך, כמו גומי; "פוש" וכבד, עד שאני יכול לחוש תחושת צמר גפן נעימה. (*)

הוא אומר: "בוא ניגש ישר לעניין. סקור את הבעיה שמטרידה אותך, עד הפרט האחרון. זכור שאינני כאן כדי לשפוט אותך. אני כלי עבורך ולא להפך". (*)

"חשוב", הוא ממשיך, "על מה שלא היית מספר לאיש בשום מקרה". (*)

"ספר לי", הוא אומר, "בפרטי פרטים". (*)

"אם תרצה, המשך לספר לי כל מה שיעשה לך טוב לבטא. אמור זאת בלי לדאוג לשפה בה אתה משתמש ושחרר את רגשותיך בחופשיות". (*)

כעבור זמן מה, המנקה קם ולוקח חפץ מוארך, מעט מכופף. הוא נעמד מולי ואומר: "פתח את הפה!". אני מציית לו. אז אני מרגיש שהוא מחדיר לתוכי מעין צבת ארוכה שמגיעה עד לקיבה. להפתעתי, אני מבחין שאני יכול לסבול את התחושה... לפתע הוא צועק: "תפסתי אותו!" ומתחיל למשוך את החפץ, לאט לאט. בהתחלה אני חושב שהוא קורע בי משהו, אבל אז אני מרגיש שנוצרת בי תסיסה נעימה, כאילו מהמעיים והריאות משתחרר משהו שהיה דבוק באופן זדוני במשך זמן רב. (*)

הוא מוציא את הצבת. אני נדהם להרגיש שלכוד בה, יוצא מפי יצור דביק, מסריח ודוחה, שמתפתל... לבסוף, המנקה מניח את היצור הלא נעים בצנצנת שקופה בזמן שאני חווה הקלה עצומה, כמו טיהור פנימי של גופי.

אני עומד, פעור פה, ומתבונן ב"דבר" המגעיל שמתמוסס בהדרגה עד שהוא הופך לג'לטין חסר צורה. כעבור זמן קצר, הוא כבר נוזל כהה. אך הוא ממשיך להתבהר, עד שהוא מתכלה לבסוף כשהוא נפלט כגז לאטמוספירה. תוך פחות מדקה, הצנצנת נקייה לחלוטין.

"הנה", אומר המנקה, "לכן קוראים לתהליך הזה 'ניקוי'. ובכן, סך הכול, היום לא היה רע כלל. קצת בעיה יומיומית עם מעט השפלה; מנה של בגידה ותבלין של רגשי אשם. התוצאה: מפלצת קטנה שמנעה ממך חלומות טובים, עיכול טוב ודברים טובים אחרים. לו היית רואה... לפעמים הוצאתי מפלצות ענקיות. טוב, אל תדאג אם תישאר לך תחושה לא נעימה לזמן מה... אני נפרד ממך."

4. הירידה

אנחנו נמצאים על סירה קטנה בלב ים. בעת הרמת העוגן אנו מבחינים שהוא נתקע. אני מודיע לחבריי שארד לראות מה קורה. אני יורד בסולם קטן ונכנס למים השקטים. בעודי צולל אני רואה להקת דגים קטנים, את גוף הסירה ואת שרשרת העוגן. אני שוחה לכיוון השרשרת, ותוך אחיזה בה, צולל עמוק יותר. אני מבחין שביכולתי לנשום ללא קושי וכך אני ממשיך לרדת לאורך השרשרת עד שאני מגיע לקרקעית, שם האור כבר עמום מאוד.

העוגן תקוע בשרידי מתכת כלשהם. אני מתקרב ומושך בחוזקה כלפי מעלה. הקרקע נכנעת. הרמתי מכסה שחושף חלל מרובע שדרכו אני חודר. (*)

אני שוחה לעומק גדול יותר וכאשר אני מרגיש זרם תת-ימי קר, אני שוחה איתו. לבסוף אני מגיע אל משטח חלק, המכוסה בקטעים של צמחייה ימית. אני עולה בסמוך אליו. ככל שאני עולה, אני מבחין באור חזק יותר. (*)

אני מגיח החוצה ומוצא את עצמי באגם קטן בתוך מערה, המוארת באור עמום. אני עולה על משטח מוצק. אני צועד כמה צעדים ומגלה מדרגות. אני מתחיל לרדת בהן בזהירות. המעבר הצר הולך ומצטמצם, בעודי ממשיך לרדת במדרגות שכעת הן חלקלקות מאוד. אני רואה לפידים דולקים במרווחים קבועים. כעת, הירידה הפכה כמעט אנכית. האווירה לחה ומחניקה. (*) סורג חלוד, כמעין דלת, חוסם את דרכי. אני דוחף והוא נפתח בחריקה. המדרגות הסתיימו וכעת יש רק שיפוע בוצי שעליו אני מתקדם בזהירות. הריח דביק, כמעט כמו בתוך קבר. (*) משב רוח מאיים לכבות את הלפידים. מרחוק, אני שומע את שאגת הים הסוער המכה בסלעים. אני מתחיל לחוות ספקות לגבי חזרתי. הרוח שורקת בעצמה, מכבה את הלפיד הנמוך ביותר. מיד, אני מסתובב ומתחיל לעלות, בולם כל דחף לבהלה. לאט לאט, אני עולה במעלה השיפוע הבוצי. אני מגיע לדלת החלודה. הדלת סגורה... אני פותח אותה שוב וממשיך לעלות בעייפות במדרגות הכמעט אנכיות, בעוד הלפידים ממשיכים להיכבות מאחוריי. מדרגות האבן הולכות ונעשות חלקלקות יותר כך שאני פוסע בהן בזהירות. הגעתי למערה. אני מגיע אל המשטח המוצק וצולל לתוך עין המים ברגע שהלפיד האחרון כבה. אני צולל למעמקים, נוגע במשטח החלק והצמחי. הכל חשור. (*)

כאשר אני מרגיש בזרם הקר, אני שוחה בכיוון ההפוך בקושי רב. (*)

אני מצליח לצאת מהזרם. כעת עולה אנכית, עד שנתקל בתקרת אבן. מחפש בכל הכיוונים כדי למצוא את הפתח המרובע. (*)

הגעתי למקום. אני עובר דרך הפתח. כעת משחרר את העוגן מלכידתו ונעמד עליו ברגליי בעודי מנענע את השרשרת כדי להודיע לחבריי שאני מוכן. מלמעלה הם מושכים את העוגן בעודי נישא עימו. לאט לאט המרחב המימי מואר, בעודי צופה בקשת מרהיבה של יצורים תת-ימיים. אני מגיח אל פני המים. משחרר את השרשרת ונאחז בסולם הסירה, עולה לקול תרועות וצחוקם של חבריי. (*)

5. העלייה

יום בהיר היום. אני נכנס לבית. מתחיל לעלות לאט לאט במדרגות. מגיע לקומה ראשונה. אני ממשיך לעלות. מגיע אל הגג. אני רואה סולם מתכת ספירלי, שאין לו מעקה בטיחות. עליי לטפס בו כדי להגיע למכל המים. אני עושה זאת ברוגע. אני נמצא על המכל. בסיסו צר. כל המבנה מתנווד ברוח החזקה. אני עומד זקוף. (*)

אני מתקרב לשפת המכל. למטה אני רואה את גג הבית. אני חש משיכה אל הריק אבל מתעשת וממשיך להביט כלפי מטה. אחר כך, אני מעביר את מבטי על פני הנוף. (*)

מעליי ניצב מסוק. מורידים ממנו סולם חבלים. השלבים עשויים מעץ. אני אוחז בסולם ומניח את רגליי על השלב התחתון. המסוק עולה לאט. שם למטה נותר מכל המים, הולך וקטן. (*)

אני מטפס בסולם עד שמגיע לפתח המסוק. מנסה לפתוח אך הוא תקוע. אני מביט למטה. (*)

פתחו את דלת המתכת. טייס צעיר מושיט לי יד. אני נכנס. אנו עולים במהירות. מישו מודיע שיש תקלה במנוע. כעבור זמן קצר אני שומע קול של גלגלי שיניים שבורים. להב המסוק נתקע. אנו מתחילים לאבד גובה במהירות גוברת. מחלקים לכולם מצנחים. שני אנשי הצוות קופצים אל הריק. אני ניצב בפתח המסוק, בעוד הנפילה נעשית מסחררת. מחליט וקופץ. אני נופל עם הפנים כלפי מטה. התאוצה מונעת ממני לנשום. אני מושך בטבעת והמצנח נפרש כמו סדין ארוך כלפי מעלה. אני מרגיש משיכה חזקה. בלמתי את הנפילה. עליי לכוון אל מכל המים, אחרת אפול על כבלי מתח גבוה או על האורנים שצמרותיהם מזדקרות תחתיי כמחטים חדות. אני מתמרן על ידי משיכת החבלים. למזלי, הרוח מסייעת לי. (*)

אני נופל על המכל, מתגלגל עד לשפתו. המצנח עוטף אותי. אני משתחרר ממנו ורואה אותו נופל באי סדר. שוב נעמד על רגליי. לאט מאוד, אני מתחיל לרדת במדרגות הספירליות. מגיע לגג, יורד אחר כך לקומה הראשונה. ממשיך לרדת עד שמגיע לחדר... עושה זאת ללא חיפזון. אני נמצא בקומת הקרקע של הבית. ניגש אל הדלת, פותח אותה ויוצא.

6. התחפושות

אני נעומד ערום בשדה נודיסטים. אני מרגיש שאנשים ממינים וגילאים שונים מתבוננים בי בקפידה. מישהו אומר לי שהאנשים בוחנים אותי כי הבחינו שיש לי בעיות. הוא ממליץ שאכסה את גופי. אז אני חובש כובע ונועל נעליים. מיד הנודיסטים מפסיקים להתעניין בי. אני גומר להתלבש ויוצא מהשדה... עליי למהר למסיבה.

אני נכנס לבית ובמבואה, נער מגונדר אומר לי שכדי להיכנס לאולם עליי להתלבש בהתאם, שכן זו מסיבת תחפושות. הוא מצביע הצידה ושם אני רואה חדר הלבשה מלא בבגדים ומסכות מוזרות. אני מתחיל לבחור בעיון. מול מערכת מראות היוצרות זווית זו עם זו, אני מנסה תחפושות ומסכות. אני יכול לראות את עצמי מנקודות זווית שונות. אני מודד את הבגדים והמסכה שהכי פחות מתאימים לי. (*)

כעת מצאתי את שילוב הבגדים הטוב ביותר ואת המסכה המושלמת. מתבונן מכל הזוויות. כל פרט שאינו מושלם מתוקן מיד עד שהכול מתאים באופן נפלא. (*)

אני נכנס קורן לאולם הגדול שבו מתקיימת המסיבה. באולם נמצאים הרבה אנשים, כולם מחופשים. מיד משתררת דממה וכולם מוחאים כפיים לשלמות התחפושות שאני לובש. מבקשים ממני שאעלה לבמה ושארקוד ואשיר. אני עושה זאת. (*)

כעת הקהל מבקש ממני שאסיר את המסכה ואחזור על הפעולה. כאשר אני מתכוון לעשות זאת, אני שם לב שאני לבוש באותו שילוב בגדים לא נעים שמדדתי תחילה. יתרה מזאת, פניי חשופות כעת. אני מרגיש מגוחך ומפלצתי. למרות זאת, אני שר ורוקד מול הקהל, לקול הלעג ושריקות הבז. (*)

מוסקטר חצוף קופץ לבמה, דוחף ומעליב אותי. מיד, לתדהמתו, אני מתחיל להפוך לחיה. אני ממשיך להשתנות, אך תמיד שומר על פניי שלי: תחילה אני כלב, אחר כך ציפור, ולבסוף קרפדה גדולה. (*)

מתקרב אליי צריח שחמט ואומר לי: "אתה צריך להתבייש... להפחיד ככה את הילדים!" מיד, אני חוזר למצבי הרגיל לבוש בבגדי היומיום. אני מתחיל להתכווץ לאט. הגובה שלי כגובה של ילד קטן. אני יורד מהבמה ורואה את המחופשים, ענקיים, מביטים בי מלמעלה. אני ממשיך להתכווץ. (*)

אישה מתחילה לצרוח באומרה שאני חרק. היא מתכוננת לרמוס אותי ברגלה, אך אני מתכווץ לגודל מיקרוסקופי. (*)

כעת אני גובה לגובה של ילד. מיד אחר כך, אני שב אל המראה הרגיל. אך ממשיך לגדול מול הקהל שבורח לכל הכיוונים. ראשי נוגע בתקרה. אני מתבונן בכול מלמעלה. (*)

אני מזהה את האישה שרצתה לרמוס אותי. אני אווז בה ביד אחת ומניח אותה על הבמה, בעודה צורחת בהיסטריה. אני חוזר לגובהי הרגיל, מתכוון לצאת מהמסיבה. כאשר אני מגיע למבואה,

אני רואה מראה שמעוותת לחלוטין את מראי. אני משפשף את המראה עד שהיא מחזירה לי את
הדמות היפה שתמיד רציתי שתהיה לי. (*)
אני מברך לשלום את הנער המגונדר בכניסה ויוצא ברוגע מהבית.

7. העננים

בחשכה מוחלטת, אני שומע קול שאומר: "לא היה אז יש ולא אין; לא היה אוויר, ולא היו שמיים, וחושך על פני תהום. לא היו בני אדם, ואף לא חיה אחת; ציפור, דג, סרטן, עץ, אבן, מערה, תהום, עשב, יער. לא היו גלקסיות ולא אטומים... גם לא היו שם סופרמרקטים. אז נולדת אתה והחלו הצלילים והאור והחום והקור והמחוספס והחלק". הקול משתק ואני שם לב שאני עולה במדרגות נעות, בתוך סופרמרקט ענק. אני חולף על פני כמה קומות וכעת רואה שגג הבניין נפתח והמדרגות ממשיכות להוביל אותי באטיות ובנוחות אל עבר שמיים בהירים. אני רואה את הבניין שם למטה, קטן מאוד. האטמוספירה צבועה בכחול עמוק. בהנאה רבה אני מרגיש כיצד הרוח מנפנפת את בגדיי, ואני שואף את האוויר בשלווה. אני עובר דרך שכבת אדים רכה ומוצא את עצמי מול ים של עננים לבנים מאוד. המדרגות הנעות מתעקלות ומתיישרות כך שהן מאפשרות לי לצעוד בהן כמו על מדרכה. אני מתקדם עוד ומגלה שאני צועד על רצפת עננים. צעדי הרמוניים מאוד. אני יכול לקפוץ למרחקים ארוכים, כיוון שכוח המשיכה חלש מאוד. אני מנצל זאת בשביל לעשות סלטות, נופל על הגב וקופץ שוב למעלה, כאילו מיטה אלסטית גדולה דוחפת אותי בכל פעם. התנועות אטיות וחופש הפעולה שלי מוחלט. (*)

אני שומע את קולה של ידידה ותיקה שמברכת אותי לשלום. אני רואה אותה מתקרבת בריצה קלילה. אנחנו מתנגשים בחיבוק, מתגלגלים וקופצים שוב ושוב, יוצרים כל מיני צורות, צוחקים ושרים. (*)

לבסוף, אנחנו מתיישבים ואז היא מוציאה מבין בגדיה חכת דיג מתקפלת שהיא מאריכה. היא מכינה את הציוד, אבל במקום קרסים שמה מגנט בצורת פרסה. אחר כך מתחילה לתמרן עם הסליל והמגנט חודר דרך רצפת העננים... כעבור זמן מועט, החכה מתחילה לרטוט והיא צועקת: "יש לנו דיג טוב!". היא מושכת את חוט החכה עד שמגש גדול עולה צמוד למגנט. יש עליו כל מיני מאכלים ומשקאות. המכלול מקושט בקפידה. ידידתי מניחה את המגש ואנחנו מתכוננים לחגיגה הגדולה. לכל דבר שאני טועם יש טעם נפלא. מה שהכי מפתיע הוא שהמטעמים אינם מתמעטים. בכל מקרה ומקרה, מופיעים חדשים במקום אחרים. כל שצריך הוא לרצות זאת, כך שאני בוחר את אלו שתמיד רציתי לאכול וצורך אותם בהנאה רבה. (*)

כאשר אנחנו כבר שבעים, אנחנו מתמתחים על גבינו על פני מזרון העננים הרך, בתחושת רווחה נפלאה. (*)

אני חש את גופי כצמר גפן חמים, משוחרר לחלוטין, בזמן שמחשבות עדינות חולפות בתודעתי. (*)

אני שם לב שאינני חווה שום דחיפות, או חרדה, או תשוקה, כאילו יש לי את כל הזמן שבעולם בשביל עצמי. (*)

במצב זה של שלמות ורווחה, אני מנסה לחשוב על הבעיות שהיו לי בחיי היומיום ומגלה שאני יכול לטפל בהן ללא מתח מיותר, כך שהפתרונות מופיעים בפניי ברורים ונטולי להט. (*)

כעבור זמן מה, אני שומע את חברתי שאומרת: "עלינו לחזור". אני מזדקף ואחרי צעדים ספורים, מרגיש שאני על המדרגות הנעות. בעדינות הן נוטות כלפי מטה וחודרות דרך רצפת העננים. אני חש אדים קלושים, בעודי מתחיל את הירידה אל עבר הקרקע. אני מתקרב לבניין, שדרך חלקו העליון נכנסות המדרגות הנעות. יורד בקומות השונות של הסופרמרקט. רואה בכל מקום את האנשים שבוחרים בדאגה את מוצרי הקנייה שלהם. אני עוצם את עיניי ושומע קול שאומר: "לא היה אז פחד, ולא דאגה, ולא תשוקה, כי הזמן לא היה קיים". (*)

8. התקדמויות ונסיגות

אני נמצא בחדר מואר היטב, פוסע כמה צעדים ופותח דלת. אני מתקדם לאט במסדרון. נכנס דרך דלת נוספת מימין ומוצא מסדרון חדש. אני מתקדם. רואה דלת משמאל. נכנס דרכה ומתקדם. דלת חדשה משמאל. נכנס ומתקדם. דלת חדשה משמאל, נכנס ומתקדם. חוזר באיטיות באותה דרך עד שובי לחדר ההתחלתי. (*)

מימין לחדר יש חלון גדול המשקיף על גן. אני מסיט את דלת הזכוכית. יוצא החוצה. על הקרקע מותקן מכשיר המותח כבל פלדה בגובה נמוך מעל פני הקרקע. הכבל מתוח במתווה אקראי. אני עולה על הכבל תוך שמירה על שיווי משקל. תחילה, צעד אחד. אחר כך, עוד אחד. אני נע בעקבות עקומות וקווים ישרים, ועושה זאת ללא קושי. עכשיו, עם הגב לפני, אני מבצע את המסלול ההפוך עד הגעתי לנקודת ההתחלה. (*)

אני יורד מכבל הפלדה. חוזר לחדר. רואה מראה בגודל שלי. צועד לעברה לאט, מתבונן כיצד דמותי מגיעה, באופן הגיוני, לכיווני. כך, עד נגיעה בזכוכית. אחר כך, אני נסוג לאחור תוך צפייה כיצד דמותי מתרחקת. מתקרב שוב עד נגיעה בזכוכית, אך מגלה שדמותי נסוגה ולבסוף נעלמת. אני רואה עכשיו את דמותי מגיעה בהליכה לאחור. היא נעצרת לפני הגעתה לזכוכית, מסתובבת על עקביה ומתקדמת לעברי.

יוצא לחצר עם אריחים גדולים. במקום מרכזי, עומדת כורסה הממוקמת בדיוק על אריח שחור. כל שאר האריחים הם לבנים. מסבירים לי שלכורסה יש את היכולת לנוע תמיד בקו ישר ובכל הכיוונים, אך מבלי לשנות את כיוון החזית. אני מתיישב בה ואומר: "שלושה אריחים קדימה". הכורסה מתקדמת למקום שהוריתי. ארבעה ימינה. שניים אחורה. שניים שמאלה. אחד אחורה. שניים שמאלה, ומסיים באריח השחור. עכשיו: שלושה אריחים אחורה. אחד ימינה. אחד אחורה. ארבעה ימינה. ארבעה קדימה. חמישה שמאלה, מגיע ליעד. לבסוף: שלושה אריחים שמאלה. שניים אחורה. אחד קדימה. שניים ימינה. שלושה אחורה. אחד ימינה. ארבעה קדימה, מסיים באריח המסומן.

אני קם ויוצא מהבית. עומד באמצע כביש גדול. אין שום תנועת כלי רכב. אני רואה אדם שאני מאוד אוהב מתקרב ישירות אליי. הוא מגיע כה קרוב עד שכמעט נוגע בי. (*)

עכשיו הוא נסוג ומתרחק יותר ויותר, עד שנעלם. (*)

אני רואה שמתקרב אדם שמעורר בי סלידה עמוקה. הוא מגיע קרוב מאוד אליי. (*)

עכשיו הוא נסוג ומתרחק יותר ויותר, עד שנעלם. (*)

אני יושב כאן. מזכר בסצנה קשה במיוחד בה אני ניצב מול אנשים אחרים. אני מתרחק מאותם אנשים. (*)

אני מזכר בסצנה בה אני רואה את עצמי משתתף בהנאה רבה. אני מתרחק מהסצנה. (*)

9. הכורה

אני מוקף באנשים. כולנו לובשים בגדי כורים. מחכים שמעלית המשא תעלה. השעה מוקדמת מאוד. טפטוף עדין יורד מהשמיים האפורים. אני מבחין במרחק בצללית השחורה של המפעל, הזוהרת בכבשניה הגבוהים. הארובות פולטות אש. העשן עולה בעמודים סמיכים. אני שומע, מתוך הקצב האיטי והמרוחק של רעש המכונות, את הצליל הגבוה של הסירנה שמסמן את חילופי המשמרות. אני רואה את מעלית המשא עולה לאט, וברטט חזק היא נעצרת לרגליי. אנחנו נכנסים ומתמקמים על המשטח המתכתי. סורג הזזה נסגר ואנחנו מתחילים לרדת לאט, לקול לחישות הכורים. אור המעלית מאפשר לי לראות את קיר הסלע העובר קרוב מאוד. ככל שאנו יורדים, הטמפרטורה עולה והאוויר הופך מעופש.

אנחנו נעצרים מול מנהרה. רוב הנוסעים במעלית יוצאים. הסורג נסגר שוב. נשארנו ארבעה או חמישה כורים. אנו ממשיכים בירידה, עד שנעצרים במנהרה אחרת. שאר הנוסעים יורדים. אני נותר לבד וממשיך בירידה. לבסוף, המעלית נעצרת ברעש גדול. אני דוחף את הסורג ומתקדם, חודר למחילה המוארת בקושי. המעלית עולה בלעדיי ברעש גדול.

לפנים, על פסי רכבת, עומדת קרונית הובלה. אני עולה עליה, מתניע את המנוע ומתקדם באטיות דרך המנהרה. אני עוצר את הקרון בקצה המסילה. יורד ומתחיל לפרוק כלים. מדליק את הפנס שעל הקסדה. שומע הדים רחוקים, כמו של מקדחים ופטישים הידראוליים... אבל גם קולט קול אנשי חלש הקורא בקול חנוק. אני יודע מה המשמעות של זה! אני מניח את הכלים ומצליב חבלים על כתפי. תופס מכוש ומתקדם בנחישות דרך המנהרה שהולכת ונהיית צרה יותר ויותר. האור החשמלי נותר מאחור. אני מתקדם רק לפי אלומת אור הפנס שבקסדה. מדי פעם אני נעצר כדי להקשיב לכיוון היבבה. אני מגיע שחוח לקצה המנהרה. לפנים, בחפירה שנעשתה לאחרונה, המנהרה מסתיימת. החומר המפוזר מראה לי שהתקרה התמוטטה. מים זורמים בין סלעים וקורות עץ שבורות. הרצפה הפכה לבוץ, שבו שוקעים מגפיי. אני מזיז כמה סלעים, נעזר במכוש. ברגע מסוים, נחשף חור אופקי. בעודי מחשב כיצד להחליק דרכו, אני קולט בבירור את הגניחות. אין ספק שהכורה הלכוד נמצא במרחק של מטרים ספורים ממני. אני קושר קצה אחד של החבל אל ידית המכוש, מקבע אותו בין הסלעים וכורך את הקצה השני סביב מותניי. אני מהדק את הקשירה בעזרת אבזם מתכת. אני צולל אל תוך החלל בקושי רב. אני זוחל על המרפקים ומתקדם בירידה תלולה. רואה, באור הקסדה, שהמעבר מצטמצם עד שלבסוף הוא נסגר. החום הלח מחניק, הנשימה קשה. (*)

בוץ סמיך מפלס את דרכו בין רגליי. לאט לאט הוא מכסה אותן וגולש בדביקות מתחת לחזה. אני מבחין שהחלל הצר יתמלא בבוץ תוך זמן קצר. אני לוחץ כלפי מעלה, אבל גבי נתקל בסלע המחוספס. אני מנסה לסגת... כבר בלתי אפשרי. הקול הגונח קרוב מאוד. (*)

אני צועק בכל כוחי. הקרקע נכנעת וגורפת אותי בהתמוטטותה... עד למשיכה חזקה במותניים, יחד עם עצירה פתאומית של הנפילה. אני נותר תלוי מהחבל כמו מטוטלת בוץ מטופשת. הנפילה נעצרה קרוב מאוד לרצפה מכוסה בשטיח. אני רואה עכשיו, חדר אלגנטי מואר מאוד שבו אני מבחין במעין מעבדה וספריות ענקיות. אבל דחיפות המצב מביאה אותי לחשוב כיצד להיחלץ.

ביד שמאל אני אוזן בחבל המתוח וביד השנייה משחרר את האבזם המחבר אותו למותניי. מיד, אני נופל ברכות על השטיח.

"אילו נימוסים, ידידי! אילו נימוסים!" – אומר קול חלילי. אני מסתובב על עקביי, משתומם. מולי עומד אדם קטן, אולי שישים סנטימטרים גובהו. למעט אוזניו המיוחדות קלות, אפשר לומר שהוא מאוד פרופורציונלי. הוא לבוש בצבעים עליזים, אך בסגנון מובהק של כורה. אני מרגיש בין מגוחך למיואש, כאשר הוא מציע לי קוקטייל. על כל פנים, אני מתנחם בשתייתו מבלי למצמץ.

האיש הקטן מצמיד את ידיו ומביא אותן אל פיו כמו צופר. הוא משמיע קול שמדמה קריאה לעזרה, אותה יבבה שאני זוכר כל כך טוב. באותו רגע, תופח בי זעם עצום. אני שואל אותו מה משמעות הלעג הזה והוא עונה שבזכותו, העיכול שלי ישתפר בעתיד. הדמות ממשיכה להסביר שהחבל שלחץ את מותניי ובטני בנפילה, עשה עבודה טובה מאוד; באופן דומה, ההתקדמות על המרפקים במנהרה. לסיום הערותיו המוזרות, הוא שואל אותי אם יש משמעות עבורי למשפט: "אתה נמצא בקרביים של האדמה". אני עונה שזו דרך ציורית לומר דברים, אך הוא משיב שבמקרה הזה, זוהי אמת גדולה. מיד, הוא מוסיף: "אתה נמצא בקרביים של עצמך. כשמשוהו לא תקין במעיים, אנשים חושבים מחשבות מעוותות. בתורן, המחשבות השליליות פוגעות במעיים. לכן מעתה, תקפיד על העניין הזה. אם לא תעשה את זה, אני אתחיל להלך ואתה תרגיש דגדוגים חזקים וכל מיני אי נעימויות פנימיות... כמה עמיתים שלי מטפלים באיברים אחרים כמו הריאות, הלב, וכי". מיד, האיש הקטן מתחיל ללכת על הקירות והתקרה, בזמן שאני מרגיש מתחים באזור הבטן, הכבד והכליות. (*)

אחר כך, הוא מתזע עליי זרם מים עם צינור זהב, מנקה את הבוץ בקפידה. אני מתייבש מיד. נשכב על ספה רחבה ומתחיל להירגע. האיש הקטן מעביר מברשת קטנה, בקצב, על הבטן והמותניים שלי, משיג אצלי הרפיה ניכרת באזורים אלה. אני מבין שעם הקלת המתחים בקיבה, בכבד או בכליות, משתנות המחשבות והרגשות שלי. (*)

בזמן שאני מתרומם בעדינות אני חש ברטט. אני נמצא עכשיו במעלית המשא, עולה לכיוון פני האדמה.

הערות להתנסויות המודרכות

המבנה השלדי של ההתנסויות המודרכות הוא כדלהלן: 1. כניסה ויצירת אווירה; 2. הגברת המתח; 3. ייצוג של מוקדים פסיכולוגיים בעייתיים; 4. השתלשלות (או אפשרויות לפתרון לבעיות); 5. הפחתת המתח; 6. יציאה לא פתאומית, בדרך כלל במעבר דרך שלבים קודמים. דבר זה מאפשר להשיג מעין סינתזה של כל ההתנסות.

הכוכביות (*) מסמנות הפסקות המתאימות לפיתוחם של הדימויים העצמיים.

סיפורים

1. הילד

התמונה דרכה נכנסים לגן השעשועים מקבלת השראה מהקלף הראשון של הטארוט. מדובר בדמות של מהמר, דמות שתמיד מיוחסת להיפוך של המציאות, אחיזת העיניים והתעלול. הוא קרוב משפחה של הלהטוטן ופותר סדק של א-רציונליות שמאפשר להיכנס לאותו ממד פלאי המתאים לזיכרון ילדות.

2. האויב

"השיתוק" ששולט בחלק גדול של הסיפור מאפשר לשחזר מצבים בהם רגשות רבים מאבדים מהמטען שלהן על ידי האטת הדינמיקה של הדימוי. כך ניתן ליצור אקלים של פיוס, באופן שזה "הסולח" נמצא במצב עליונות לעומת זה שברגע אחר היה היוזם, זאת אומרת "הפוגע".

3. הטעות הגדולה

הסצנה של מכבי האש כשוטרים ומוציאים לפועל של הצדק מקבלת השראה מהסרט "פרנהייט 451" של ברדבורי (Ray Bradbury). במקרה הזה, הדימוי מובא כניגודיות לגזר דין מוות בצמא במדבר. אותו רעיון מאפשר לפתח את האבסורד של המשפט בו הנאשם, במקום "לשפוך" את אשמתו, "טוען" את פיו בלגימת מים. כאשר מזכיר בית הדין מסיים את דבריו באמרו: "את אשר אמרתי, אמרתי!", אין הוא אלא חוזר על דבריו של פילאטוס, באזכור של אותו משפט סוריאליסטי.

הזקנים שמסמלים את השעות מקבלים את השראתם מתוך "האפוקליפסה" של לורנס (D. H. Lawrence).

נושא המשקפיים המהפכים מוכר מאוד בפסיכולוגיה ניסויית ומוזכר, בין היתר, על ידי מרלו-פונטי (Merleau-Ponty) ב"מבנה ההתנהגות".

5. בן\בת הזוג האידאלי\ת

הדימוי של הענק מקבל את השראתו מ"גרגנטואה ופנטגוראל" של רבליס (Rabelais). המזמור מזכיר את החגיגות של ארץ הבסקים והשירים שנלוו אל "ענקים וראשים גדולים".

הדימוי ההולוגרפי מזכיר את "קץ הילדות" של קלארק (Arthur C. Clarke).

כל נושא החיפוש והאזכור של "אל תביט לאחור" מבוססים על הסיפור של אורפאוס ואורידיקה בהאדס.

6. הטינה

הסיפור מובא בקונטקסט קלאסי, אפילו אם סצנות העיר מזכירות את וונציה, או אולי אף את אמסטרדם.

המזמור של המקהלה הראשונה הוא שינוי של ההמנון לתנטוס, שאומר כך: "הקשב לי, הו תנטוס! אשר שלטונך חסר הגבולות משיג את כל בני התמותה! בך תלוי פרק הזמן הניתן לנו, בהעדרך יתארך ובנוכחותך יסתיים. שנתך התמידית משמידה המונים חיים ומתירה את הנשמה מקשירת הגוף. משותף לכולם, מכל מין וגיל, כי איש לא נמלט מזעמך ההרסני".

המזמור של המקהלה השנייה מבוסס על ההמנון למנמוסינה, שאומר כך: "לך הכוח להעיר את הנם, באחדך את הלב לראש, בשחררך את הנפש מן הריק, בהרחיקך את החשיכה מן המבט הפנימי והשכחה".

באשר לדיאלוג עם רוח הרפאים, בסוף זו אומרת: "שא שלום עתה! עדה הגחלילית כי כבר קרוב הבוקר והיא אוספת כבר אורה שאין בו חפץ. שלום שלום שלום. זכרני!" קטע זה לקוח מתוך המערכה הראשונה, מעמד ה', של המחזה המלט של שייקספיר (תרגום: אברהם שלונסקי, הוצאת ספרית פועלים). מתוך המאגר הסרוק של אוניברסיטת טורונטו ומתייחס אל רוח האב אשר מגלה לנסיך מי היו רוצחיו באמצעות רעל.

הסירה, שהיא גם מרכבת המת, מזכירה את מקורות "הקרנבל" (carrus navalis). אותן מרכבות שחורות, לעתים מקושטות כצדפות גדולות ונושאות את ארון המת בתוכן, מזכירות את הנסיעה הימית. המשחקים עם פרחים ומים מהמסיבות הרומאיות הן מאותו מקור. כאן מדובר בתחפושות והמרות אשר בסופן הסיפור של קרונטה העגמומי, אשר חוזר מאי המתים והופך לנהגה הצעיר של סירת מרוץ.

בסיפור זה מתקיים משחק דימויים מורכב, בו כל מרכיב מצריך בחינה יחודית: בין אם זה הים הדומם; הסירה התלויה מעל למים; הצעיף הבוער; המקהלות; הארזים (השכיחים באיים היווניים ובתי הקברות), וכולי.

7. מגינת החיים

סיפור זה מקבל השראה מקלף הטארוט מספר 21. בקלפי Taroquis מופיע הדימוי הקרוב ביותר לזה של ההתנסות, לא כן בלקט הראשון של Court de Gibelin או של טארוט הבוהמיים או, לבסוף, הלכאורה טארוט מצרי. בספר של Fludd, Utriusque Cosmi Maioris, אשר יצא לאור בשנת 1617, ישנו רישום מאיר עיניים של ה Anima Mundi (הנקרא "העולם" בטארוט). יונג (C. Jung) מתייחס לדמות הזו ב"טרנספורמציות וסמלים של הליבידו". כמו כן, גם הדתות מתייחסות אל בתולות המערות. בהקשר זה, מגינת החיים הנה בתולת מערות עם אלמנטים של פגניות יווני, כגון כתר הפרחים והצבי שמלקק את ידה, אשר מזכירה את ארטמיסה או את מקבילתה הרומית, דיאנה. לא יהיה קושי בלהמיר את כתר הפרחים בכתר של כוכבים, או למקם את רגליה על חצי סער, בשביל לעמוד מול בתולת מערות, אבל כבר מן הדתות החדשות אשר הסיטו את הפגניות.

מיקום העלילה הוא טרופי וזה תורם לחידוד מוזרות המצב. איכות המים ששותה הדמות הראשית מזכירה את שיקוי הנעורים. שילובם של כל האלמנטים מעודדים את ההתפיסות עם הגוף.

8. הפעולה המושיעה

ההזרה הכללית של העלילה מושגת באמצעות העדר ההגדרה של הזמן ("איני בטוח אם השחר מפציע או שהלילה יורד"); בעימות בין מרחבים ("אני רואה שהענק מפריד בבירור בין שני מרחבים: זה שממנו באתי, סלעי וגוסס, והאחר, מלא בצמחייה וחיים"); בסגירת האפשרות לקשר עם אנשים אחרים, או על ידי הכנסת בלבול שפות בבלי ("אני שואל את בן לווייתי מה קורה. הוא מביט בי בחטף ועונה בשפה זרה: Rex voluntas"). לבסוף, בהשאת הגיבור חשוף לכוחות בלתי ניתנים לשליטה (חום, רעידות אדמה, תופעות אסטרונומיות מוזרות, מים מזוהמים, אוויר מלחמה, ענק חמוש וכו'). הודות לעזרים המתוארים לעיל, עם צאת הדמות מאותו מרחב-זמן כאוטי, היא יכולה להרהר אודות אספקטים פחות קטסטרופליים בחייה וכך להגות הצעות יותר מוצקות לגבי העתיד.

ארבעת העננים המאיימים מתייחסים אל האפוקליפסה של יוחנן מפטמוס (יוחנן כותב הבשורה) (6,2 עד 6,9): "וַאֲבִיט וְהָנָה סוֹס לְבָן וְהָרֶכֶב עָלָיו קֶשֶׁת בִּידוֹ וַתִּתֶּן לוֹ עֶטְרָה וַיֵּצֵא מִנְצָח וְלִמְעַן יִנָּצֵחַ: וַכִּפְתּוּ אֶת־הַחוֹתָם הַשְּׁנִי וְאַשְׁמַע אֶת־הַחַיָּה הַשְּׁנִית אֲמָרְתָּ בָּא וְרָאָה. וַיֵּצֵא סוֹס שֵׁנִי וְהוּא אֲדָם וְלָרֶכֶב נָתַן לְהַעֲבִיר אֶת־הַשְּׁלוֹם מִן־הָאָרֶץ לְמַעַן יִהְיֶה אִישׁ אֶת־אֶחָיו וַתִּתֶּן לוֹ חָרֶב גְּדוֹלָה: וַכִּפְתּוּ אֶת־הַחוֹתָם הַשְּׁלִישִׁי וְאַשְׁמַע אֶת־הַחַיָּה הַשְּׁלִישִׁית אֲמָרְתָּ בָּא וְרָאָה

ואביט ונהנה סוס שחר ובִיד רכבו מאזנים:.. ואשמע קול מתוך ארבע החיות אמר קב חטים בדינר ושלשה קבים
שערים בדינר ואת השמן והיין אל־תשחת. וכפתחו את־החותם הרביעי ואשמע את־החיה הרביעית אמרת בא
וראה:.. וארא ונהנה סוס ירקרק והרכב עליו שמו מות ושאול יוצאת לרגליו". (מתוך "החזון", תרגום: פרנץ דליטש).

9. תקוות השווא

ההתנסות מתחילה עם אלמנטים מתוך "הקומדיה האלוהית" של דנטה (Dante). כך, בפתח הדלת המפורסמת, דנטה
ווירגיליו מקריאים:

*"Per me si va ne la città dolente,
per me si va ne l'eterno dolore,
per me si va tra la perduta gente.*

*Giustizia mosse il mio alto fattore:
fecemi la divina potestate,
la somma sapienza e'l primo amore.*

*Dinanzi a me non fur cose create
se non eterne, e io eterna duro.
Lasciate ogni speranza, voi ch' entrate".*

דרכי עובר נתיב אל משכנות הסבל,
דרכי עובר נתיב אל ענויי הנצח,
דרכי עובר נתיב אל ארוכי החלד.

את אמונות מלאכתי הלא כונן הצדק,
כי אנכי נבראתי בחסד האלה,
חכמת העליונים ואהבה מקדם.

בטרם הייתי – לבד מן האלמות
דבר לא נתחולל. אני קים לעד,
הבא בשערי – מן התקוה חדל נא!

(תרגום: אריה סתיו)

11. המסע

התנועה המהירה של הבועה מזכירה את המסע המתואר היטב על ידי סטפלוון ב"יוצר הכוכבים". התיאור של תופעת דופלר, שינויי צבעי הכוכבים כתוצאה מהמהירות, בא לידי ביטוי בהתנסות המודרכת במשפטים הללו: "אני חש שהתאוצה גוברת. הכוכבים הבהירים מסיטים את צבעם עד שהם נעלמים בחשכה המוחלטת".

הנה התייחסות מוזרה: "כמו נדחפים על ידי קפיץ ענק, אנחנו מאיצים בקו ישר. אני חושב שאנחנו מכוונים אל "בטא הידריס" או אולי לכיוון NGC3621 (?) "למה מופיעות אותן כתובות קוסמיות? אם ברגע התיאור השמש שוקעת ("לכיוון התהום כבר לילה; לכיוון המישור, קרני השמש האחרונות מבהיקות בגוונים מרובים"), יספיק לדעת באיזו שעה מקומית מתרחש האירוע. אם ידוע שיצירה זו נכתבה במחצית 1988 (זאת אומרת, ב-30 ביוני כיום האמצע) והמקום בו נכתבה ההתנסות ממוקם בקו אורך 69 מערב וקו רוחב 33 דרום, השעה המקומית הייתה שבע בערב (באחור של 4 שעות לעומת GMT). באותו רגע, באנך של 90 מעלות (זאת אומרת, בדיוק מעל לבועה והכיוון אליו זו התכוונה), גרמי השמיים הראו שבין הקונסטלציה של Crux לבין זו של Corvus, בסמוך ל-Antilae, ניתן להבחין בכמה כוכבים. מבניהם, הבולטים ביותר הם אכן NGC 3621 ו-Beta Hydri. עם סך כל המוזריות המוצגות בהתנסויות המודרכות, ההתייחסות האסטרנומית הזו אינה חריגה כלל.

באשר לגוף בתנועה, נאמר: "אני ממשיך להתקדם עד שאני מגיע לרחבה שבמרכזה אני רואה עצם גדול שנע בתוך עצמו, כך שבילתי אפשרי ללכוד אותו במבט, כי כשעוקבים אחר כיוון כלשהו על פניו, הוא מסתיים עטוף בתוך עצמו. אני חש סחרחורת ומסיט את מבטי". ללא ספק, התיאור מזכיר כמה מבנים טופוגרפיים של הגאומטריה המודרנית אשר יושמו באובייקטים "עוטפיים". מזכור את הרישום בעץ (מודפס על פני ארבעה לוחות) של הסרט של מואביס של אשר (Usher), בשביל להתקרב אל הרעיון המרכזי: אותה יצירה, אמנם סטטית, מותירה בנו תחושה של פני שטח פרדוקסליים ושל פרספציה פרדוקסלית. Hofstadter, בספרו "Gödel, Escher, Bach", מסביר: "בקונספט של לולאות מוזרות מוטמע קונספט האינסוף, כיוון שמהי לולאה אם לא אופן לייצג תהליך אינסופי באופן סופי? האינסוף משחק תפקיד עיקרי בצוירים של אשר. ניתן לראות בהם העתקים של נושא מסוים המתחברים אלה לאלה, בהרכיבם כך מקבילה ויזואלית לקנונים של באך". בהתאם לכך, המטרה של ההתנסות הנה "לולאה בתנועה".

משחקי דימויים

6. התחפושות

רבים הם האלמנטים המזכירים את "עליזה בארץ הפלאות" ו"מעבר למראה" של קרול (L. Carroll). נזכור את ההתרחבויות והתכווצויות בפסקה הבאה: "בסדר, אני אוכל את זה – אומרת עליזה. אם אגדל, אוכל להגיע אל המפתח; אם אקטן, אוכל להסתגל מתחת לדלת. כך או כך, אני אכנס אל הגינה, יהיה אשר יהיה! ... אכלה חתיכה ושאלה את עצמה: באיזה כיוון? בהניחה יד על ראשה בשביל לחוש את גבהה או התקצרה". ובפסקה נוספת, שינויים במרחב: "נניח שהקריסטל הפך אוורירי כמו תחרה, כך שנוכל לעבור דרכו. הו! עכשיו הוא הופך לערפילי, יהיה די קל לעבור דרכו...". גם בשר הטבעות של טולקין (J.R.R. Tolkien) נמצא שינויי דימויים במראה הקסומה, כפי שקורה בכמעט כל המיתולוגיה האוניברסלית. באשר להפיכתו של אדם בחיה, קו רציף מחבר בין המסורות הקדומות ביותר לבין המטמורפוזה של קפקא (F. Kafka). כך שהנושאים הללו מוכרים די והותר, ומשמשים בבניית ההתנסות.

7. העננים

עבודה זו נושאת את אותו שם כמו הקומדיה שאריסטופנס ביקש להציג ב-424 לפנה"ס. לאורכה של ההתנסות ישנו רקע שמח ובדחני, כהוקרה לכוונה ביצירה היוונית. הקול שנשמע בתחילתה מאחד בהסבר אחד את "הבראשית"

של שלוש יצירות חשובות: כך, בשיר הבראשית של הריג ודה, נאמר: "לא היה אז יש ולא אין; לא היה חלל עולם ולא שמים ממעל". באשר ל " ... חושך על פני תהום", מובא במדויק מספר בראשית (א., ב.) וביחס ל "לא היו בני אדם, אף לא חיה אחת, ציפור, דג, סרטן, עץ, אבן, מערה, מדרון, עשב, סבך", לקוח מתוך הפופול-וו ("ספר המועצה של בני הקיציין", לפי כתב יד של Chichicastenango). התיאור לפיו "לא היו גלקסיות או אטומים" ממקם אותנו בגובה העיתונות העכשווית, בתיאורים שלה אודות המפץ הגדול. לבסוף: " ... גם לא היו שם סופרמרקטים", מדובר בהסבר שנתנה ילדה בת ארבע. האנקדוטה היא: " - אמרי לי, ננסי, איך היה הכל לפני שהעולם החל? - לא היו אבא או אימא - ענתה הילדה - גם לא היו שם סופרמרקטים".

9. הכורה

האדם הקטן במכרה הוא שדון, יצור מעמקים מאוד נפוץ באגדות וסיפורים אירופאיים. בהקשר להתנסות הזו, השדון הנו אלגוריה של אותות סנסטיזיים מהמעיים מתורגמים כדימוי חזותי.

תוכן

4.....	חלק ראשון: סיפורים
5.....	1. הילד
6.....	2. האויב
8.....	3. הטעות הגדולה
11.....	4. הגעגועים
12.....	5. בן/בת הזוג האידיאלי/ת
14.....	6. הטינה
17.....	7. מגינת החיים
19.....	8. הפעולה המושיעה
22.....	9. תקוות השווא
24.....	10. ההישנות
26.....	11. המסע
28.....	12. הפסטיבל
30.....	13. המוות
33.....	חלק שני: משחקי דימוים
34.....	1. החיה
36.....	2. המזחלת
38.....	3. מנקה הארובות
40.....	4. הירידה
41.....	5. העלייה
42.....	6. התחפושות
44.....	7. העננים
46.....	8. התקדמויות ונסיגות
47.....	9. הכורה
49.....	הערות להתנסויות המודרכות
49.....	סיפורים
52.....	משחקי דימוים